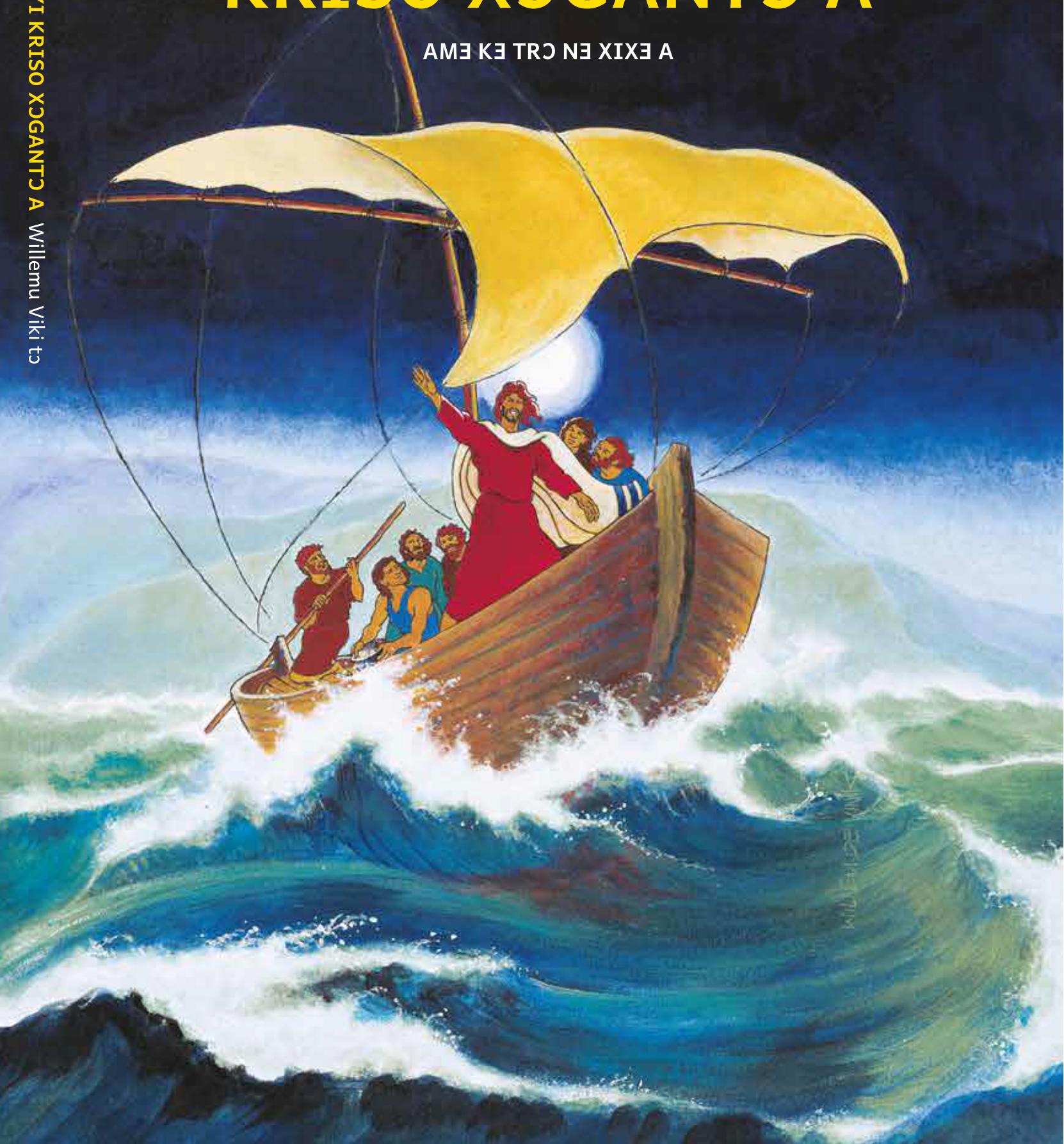

Ծագած ինքնուրույն Willemu Viki օր

YESU, I NYI KRISO XՉԳԱՆԾՅ Ա

ԱՄԵ ԿԵ ԿՐԻՆՆԻՅ Ա

YESU, I NYI KRISO XՉԳԱՆԾՅ Ա Willemu Viki օր

NUKEE I NYI...

Adəkrəvi: Yesu ye nukpravi. Yesu nta can adəkrəvi aməwivə. (p. 18)

Àfənu: É co a xə ənukə Mawu ka na a. É co a nyi ənə dɔ Mawu cə tɔɔ gɔjəjə wo kə əwo, dɔ Yesu xə tɔɔ to dɔndɔn də dɛkia ji. (p. 58)

Àgbə manɔ: Aa nɔ àgbə kidə Yesu sigbə Mawu jro mɔ a. (p. 23, 29, 30, 59)

Àgɔjəjə: Ənu wɔ də àgɔ nə Mawu. Nə mí jə àgɔ a, mí ɲ gbə dənəsi totomə kə dɔ i Mawu wɔ mí a o. (p. 4).

Aticoga: Ənukəji Yesu xɔgbə i ku lə a, ye i nyi dəsi nə amə kə kprɔ Yesu do awo. (p. 25, 50)

Àxotɔ ye nuɖùdù: Kpɔnɔ kidə vɛɛn i dɔ i adəkrəvi wo na lə dɔŋu Yesu ye kuku kidə ye nyɔnyɔ. (p. 41)

Didivayixɔ: Əxo hunna gamə i wo dɔ nə ɲu nyɔnyɔ co əku Yesu tɔ. Gbonana kəa Jifu wo ca dɔnə didivayixɔ Jifu wo tɔ. Səkə? Mawu səkənə amə cagbə kə aməɖəkən ɲ jə kidee a tɔ. Mawu səkənə amə nə amə a kpɔ bə ənukə ye wɔ a ɲ nyɔ o, i ji bə ye a trɔ jɔɔ nyawo. É co a nyi ənə, dɔ lə Yesu əjro mə a, é xə mía xyɛ kə kaa xo mí awo. (p. 38-54)

Ðəxo: Xonu kidə Mawu, É co aa xoɖə nuxo maxo, é co aa xoɖə kidə əha, i dɔ əto Mawu. (p. 18, 19, 42).

Əhənyɛ: Ye i nyi ɲədo yeye kə ənu ɲrɔtɔwo ɲrɔ də Mawunyc wema mə a (Matie, Makə, Luka, Jaan)

Gbɔngbɔn Kɔkɔ: Mawu ye Gbɔngbɔn kə jɲɔ a nɔnə amə kə kprɔ nə Yesu do a wo mə. (p. 58)

Mawufyɔɖuɖu: Afisyafi kə àgbəɔ wo sə nə ətonu nə Mawu lə a, i Mawu ye fyɔɖuɖu nɔnɔ.

Mawunyc wema: Mawunyc wema ye gɔmə i nyi. 'Wema wo'. Lə Mawunyc wema mə a, wo hrən nə ənukə Mawu bunɔ nə àgbəɔ awo, i nu sigbə i nɔnɔ kidə wo mɔ a.

Mawunjadotɔ: Mawunjadotɔ gbɔngbɔn mətɔ wo. (p. 5)

Mesia: Ye gɔmə i nyi 'Əfyɔ kə wo sɪ amɪ nɔ a'. Mesia (;lə əbregbə mə, i lə grəkəgbə mə ə nyi "Kriso") Mesia gbə tɔ bə Yesu Kriso. (p. 52, 55)

Nyɔnyɔ co əku: Yesu nyɔ lə aməkuku wo mə. Gbedɛka a, amə wo see la nyɔ co əku. Əgà hunna mə a, Mawu la dɔ kojo nə amə wo see. (p. 53-57).

Rɛgba: Əkətɔ Mawutɔ kidə àgbəɔ kə wo ɲ kpɔnɔ a o.

Tɔtrɔva: Nə Yesu trɔva anyigbanji a, ənuɖəkən ɲ ka gbə nɔ ye toho o. Mawu la wɔ i jɲkɔri kidə anyigban la trɔjə yeye. (p. 57).

Xɔsə: É kadəji bə Mawu wɔnə ənukə ye zə i də a. (p. 58)

Yayra: Ənu nyɔngbin kə jro Mawu i a na amə kə wɔnɔ ye jromənu awo (p. 10-11)

Yesu: Mawu Əvi əɲkɔ i, əɲkɔ a ye gɔmə i nyi 'Mawu xɔnə amə gan.'

YESU ÈGÀMÈ

Mía gàmè a è tǒji co Yesu ye jìjìgàmè, lè èxo bratǒn amèvè (2000) ènè kè. Amè wo zǒnǒ afǒ wo zǒnǒ èsǒ nǒmi ketekete ji. Gà hunna mè lè Izrayelè a, amè wo nya ènu ñrǒñrǒ i nya hènhrèn. Wo yǒ nǒ wo bè 'wema dukǒn'.

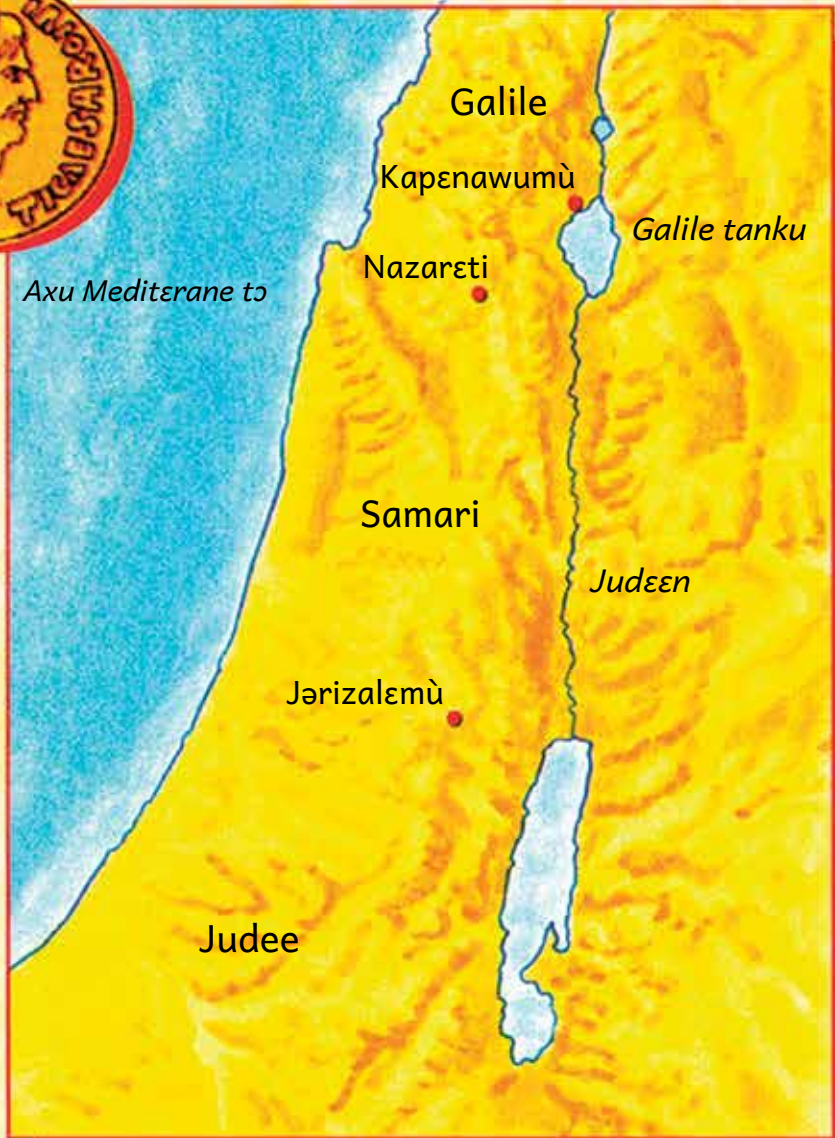
Lè wema hunna mè a, Égununu wema xoxo a (kè nyi akpaxo ganǵan ñkǒtǒ kè lè Mawu nyc wema mè a) Mawu xonù, Ye i wǒ ènu kè lè è awo see, é ji a jè èxǒ kidè amè wo see. Yesu dè ye gòmè lè Égununu wema yeye a mè (Ye i nyi akpaxo èvè a tǒ lè Mawunyc wema mè.)

MÈ È I NYI YESU, XÒGANTÒ A?

Èwǒ sigbè èxo bratǒn amèvè (2000) ènè i Yesu nǒ àgbè lè Izrayelè. Mí yǒ nè è bè Yesu Kriso xǒgantǒ a, nǒmi Yesu Kriso, ye gòmè i nyi bè é nyi èfyc. Vǒ a, ñ nyi èfyc dè kǒñ o. Wo yǒ nè Yesu bè 'Mawu Èvi' i gbè yǒ nè è bè 'àgbètǒ Èvi'. Ye gòmè i nyi bè é nyi Mawu tǒ i gbè nyi àgbètǒ wo tǒ. Wo nu Yesu ègbè ye xolǒlǒ dè Mawu nyc wema mè, èxolǒlǒ hunna a i wo lǒ nǒ gàdèsyadè mè!

IZRAYELÉ LÉ YESU GÀMƏ

Jərizalemù: èdùgan ganḡan a

Èkan wo mə: Galile; Samari; Judee

Kəkəmə: Ènujrəkpo bratən əwivɔnyi
28 000 km².

Xixə ye nɔnɔmə: Èci gàmə, kidə àku
gàmə.

Èdù nuxo xoxo: Rɔmatɔwo i kpa acɛ lə
Izrayelə dùmə co kakitakpo citən (63)
kəḡgbɔxo Kriso na Jo.Rɔmmu wuro. Sa
bà dɔri Yeesu dà boti binya pisi beren,
Rɔmmu demba sɛki ñ peti Serisademmu.

Èdùgan dudu: Pɔnsə Pilatə; ye i nyi
ègan Rɔmatɔ wo tɔ lə Izrayelə, Tibɛɛ i
nyi y'ègan.Ye i nyi əfyoḡan Rɔma tɔ. Èxo
kakitakpo ciwo ḡgbə (70) kə Kriso va a,
Rɔmatɔ wo gban Jərizalemù.

Sənsən: Judatɔwo sənsən: Wó wo
Mawusənxo dɛ lə Jerizalemù. Mawuvɔsato
wo wo nə èdɔ dɛsyadə nə sənsən, i
əsəkpramətɔ wo kpra nə əsə amə wo.

Èḡbè wo: Ebre (Jifu wo èḡbè); Grɛki (èḡbè
kə wo donɔ lə èdù wo see mə a), Latɛn
(Rɔmatɔ wo èḡbè).

Nukeejo i àhwà sùgbò hunna lè èto a to?

Mi kpađi! Mawu əfyo
đuđu a la va ifya.

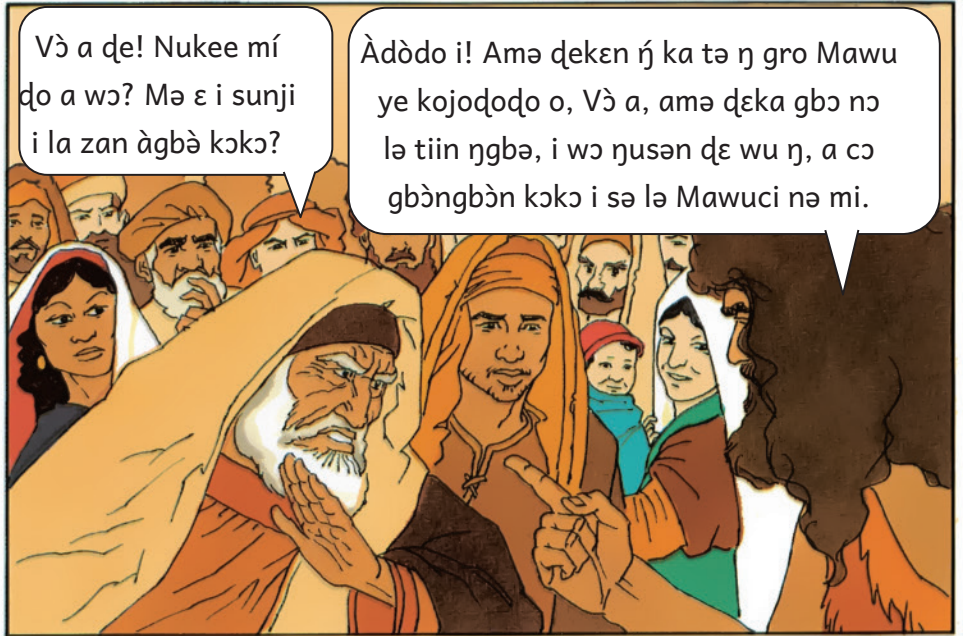
Mi trɔ jɔ̀jɔ̀!

Ɖo àco lə alɔ ji ɔ́ i kaa
co əkə nə àti wo vò.

Ma nu nə mi: Nə àti ɔ́ ɔ́
cən əku nyɔ̀ngbin o; wo a
co e, i lɔ ε kɔ d'əzomə.

Vò a ɔ́! Nukee mí
ɔ́o a wɔ? Mə ε i sunji
i la zan àgbə kɔkɔ?

Àdòdo i! Amə ɔ́ken ɔ́ ka tə ɔ́ gro Mawu
ye kojɔ̀ɔ̀ɔ̀o o, Vò a, amə ɔ́ka gbɔ nɔ
lə tiin ɔ́gbə, i wɔ ɔ́usən ɔ́e wu ɔ́, a co
gbòngbòn kɔkɔ i sə lə Mawuci nə mi.

Mi tɔ àgbə yeyee
zanzan! Mi nya bə ənyɔ́e
wɔwɔ ɔ́ lə miamə o, mi
lə Mawuci i sə disa bə
yewo trɔ jɔ̀jɔ̀.

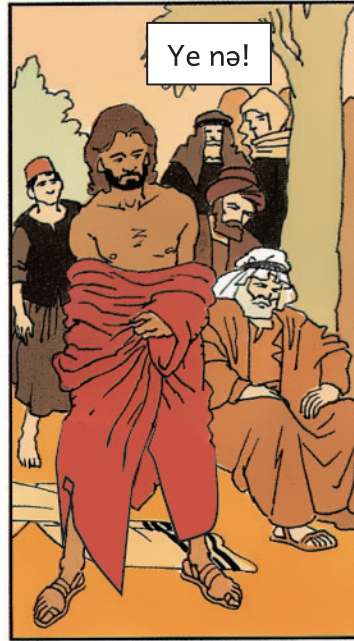

Hunna la disa bə
mi jro i la zan
àgbə yeyee.

Mawunycnuts kə lə xonu lə ətə to
ənə a, Jaan Mawucilənaməts a i.

Amə kə gbənc lə tiin
ngbə a wə nusen dɛ
wu ŋ. A lə Mawuci nə
mi kidə gbəngbən kidə
Mawu ye zo, i la tro
mi see. Ye ŋkə tɔ bə
Yesu.

Ɖwo i dɔ la lə
Mawuci ŋ!

Ɖo! Lə Mawuci
ŋ nə Mawu ye
jromənu na nyi
wɔwɔ.

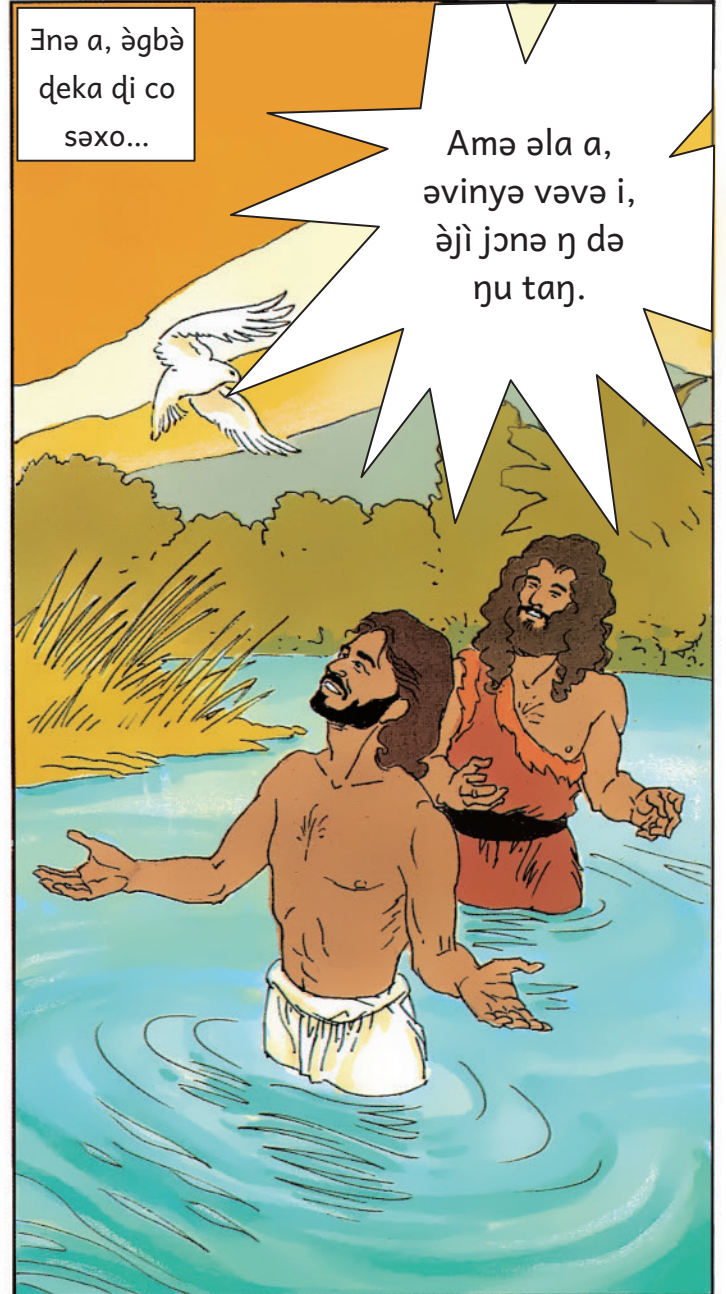

Dàdà! taa jromənu na
nyi wɔwɔ, nə taa fyc
dudu na va!

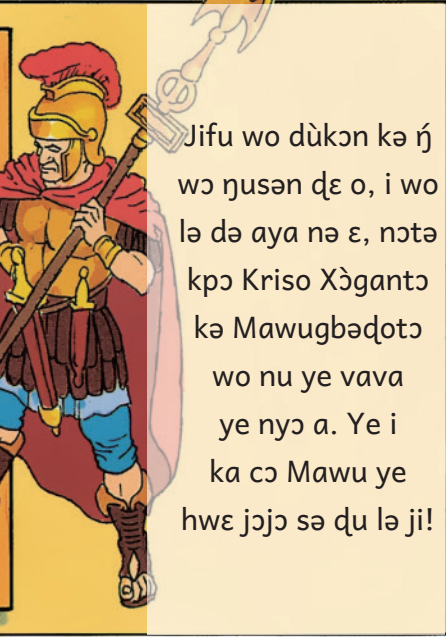
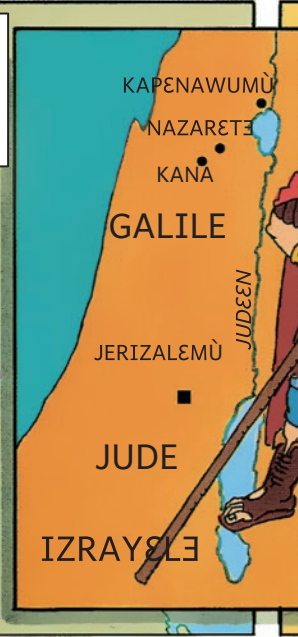
Ɖnə a, ègbè
dɛka dɛ co
səxo...

Amə əla a,
əvinyə vəvə i,
èjì jɔnə ŋ də
ŋu taŋ.

Lə mia gàmə yə gòməjə, i Jaan lə kpađi nə mia Kriso xògants a ye vava. Gànamə a, izrayelə dù nyi akpaxo cukuvi dɛka nə əfyɔdɔxo gan Ròmats.

Jifu wo dùkɔn kə ɲ wɔ ɲusən dɛ o, i wo lə də aya nə ε, nɔtə kpa Kriso Xògants kə Mawugbədɔtɔ wo nu ye vava ye nyo a. Ye i ka cɔ Mawu ye hwe jɔjɔ sɛ ɔu lə ji!

Jaan Mawucilənaməts a disa Yesu lə judɛnts to.

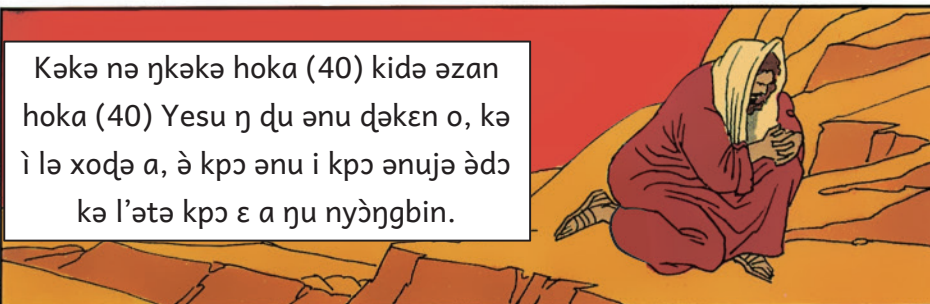

Mi kpa! Arengbɔvi Mawuts kə dɛ nɔ àgɔjəjə xixə a to ji i a kə.

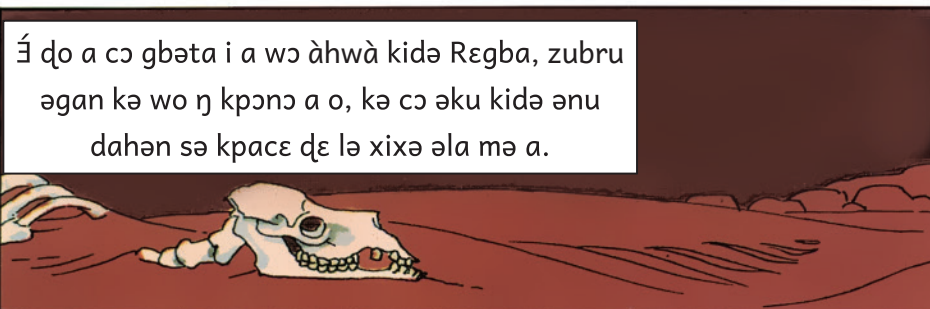
Kə Yesu lə Mawuci jro a, Mawu gbòngbòn kpa ε yi zògbəji.

Kəkə nə ɲkəkə hoka (40) kidə əzan hoka (40) Yesu ɲ ɔu dɛken o, kə ì lə xoɔɔ a, è kpa ənu i kpa ənujə èɔɔ kə l'ətə kpa ε a ɲu nyòɲgbin.

Nə a wɔ èɔɔ hunna a, è ɔo a dɛ disa bə Mawu ye toto i nyi na xɔ àgbèts wo gan, l'èku ye cɛkpa kpa gòmə.

É ɔo a cɔ gbəta i a wɔ àhwà kidə Rɛgba, zubru əgan kə wo ɲ kpaɔnɔ a o, kə cɔ əku kidə ənu dahən sɛ kpaɛ dɛ lə xixə əla mə a.

Εεν, Dàdà! ɲ ka a wɔ taa jromənu.

Vɔ a, əkətɔ tɛ Yesu kpɔ, i lɛ sɛ dɛ e dɛ àzɔgɛ nɛ y'èdɔ.

Nɛ ɛ nyi Mawu Èvi nyawo a, zɔ əkɛ hunna wo sɛ trɔ kpɔnɔ!

Èo! Ðo ɛ nyi ñɔɱɔ bɛ: Ì nyi ɛnuɖùdù dɛken i àgbɛtɔ a dù i nɔ àgbɛ o, vɔ a, ɛnyɔ kɛ do co Mawu ɛnù mɛ awo see i hɛn n'amɛ d'àgbɛ!

Nɛ ɛ nyi Mawu Èvi nyawo a, zɔ co Mawusɛnxo ala ta! Wo ñ ñɔ bɛ Mawugbɛɖotɔwo la hɛn ɛwo a?

Kpɔ...! Jɛkro lɛ tiin ñkɔ, nɛ na sɛn ñ, nɛ ma na ɛwo ñusɛn kɛ lɛ xixɛ a mɛ awo see.

Ènɛ a, Rɛgba daci Yesu dɛ kɛngbɔxɔ i Mawuñɛdotɔ sɛxɔtɔ wo dɛ i va l'ɛbɛ nɛ ɛ.

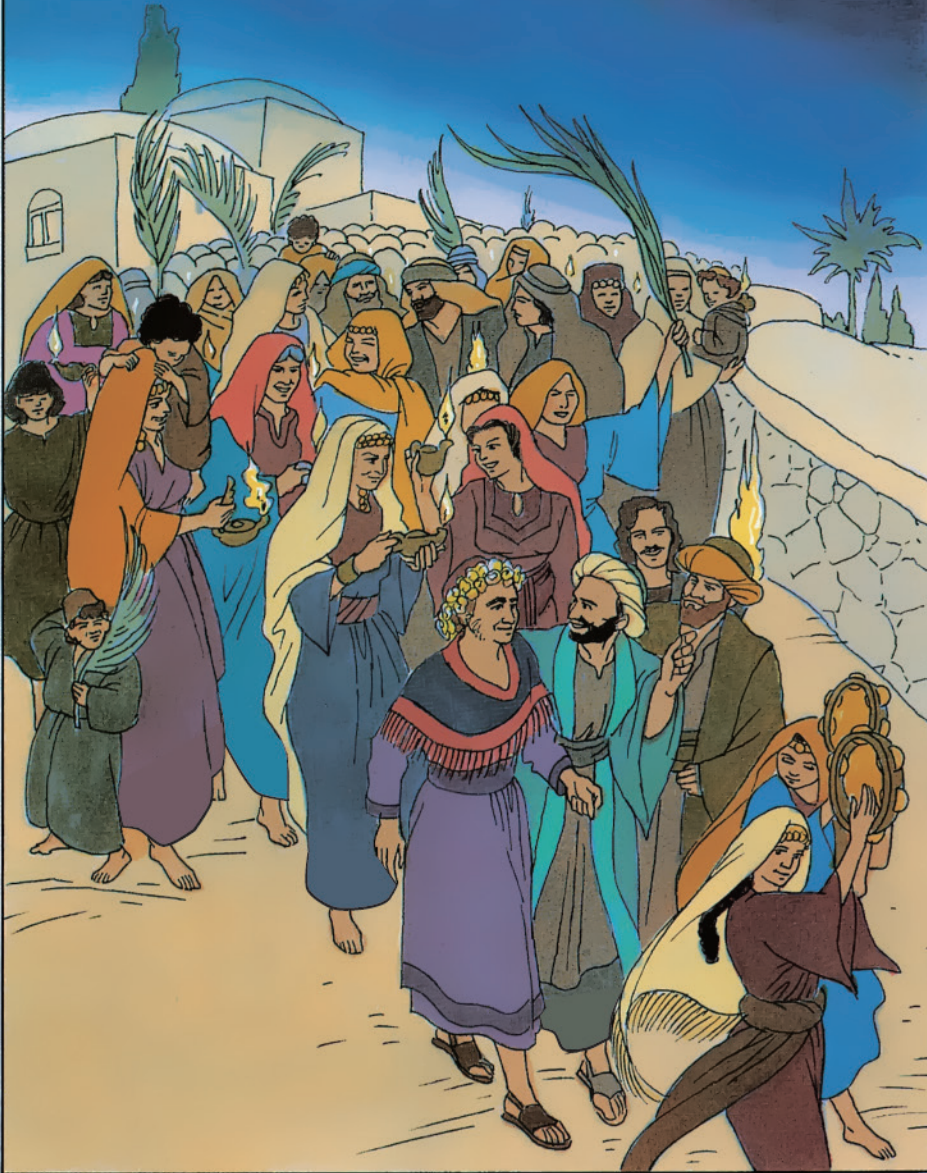
Èo! Wo gbɛ ñɔ bɛ: kaa tɛ Àxɔtɔ tɔɔ Mawu kpɔ o.

Gbo yi àzɔgɛ ñ, Rɛgba! Ðo wo ñɔ bɛ: Tɔɔ xɔtɔ Mawu dɛken i aa j'ɛkro nɔ, i sɛn.

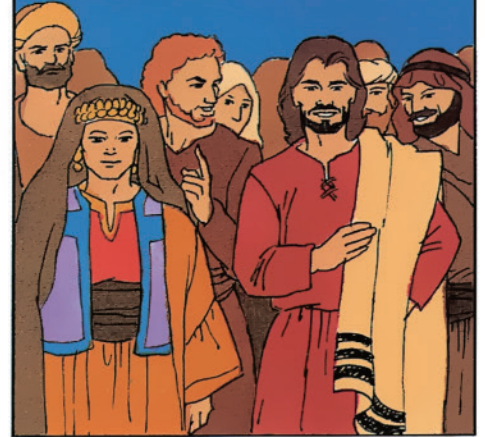
I Yesu dɔ nɛ gbɔngbɔn kɔkɔ, i trɔ va yi Galile kanmɛ lɛ ɛdù a tagbɛ lɛfi àgbɛtɔ sùgbɔ lɛ wugan, i Ì cin lɛ a. Lɛ ɛmɔji a, amɛwo va kpɛ nɛ ɛ. Wó lɛ ji a nya bɛ ye i nyi Kriso Xògantɔ kɛ Mawugbɛɖotɔ wo nu dɛdɛca a ma...

Lə Kana, lə Galile l'əkrəkanmə a, alələ dəka lə...

Yesu ca lə leena kida ye nana kida əxrc a dəwo.

Vò a, lə èxo a gàmə a...

Nukee i nyi əla! Veen η gbə kpɔtɔ o.

Mi wə ənu kə Yesu a nu nə mi a.

Mi ku èci dɔ əzə hunna wo, i mia gbə ənuɖuɖu ji kpɔtɔ a dɛ nə a dɔ ε kpɔ...

Èci i a? Vò a, Veen i nyi əla e! I veen kee i ko!

Nukee jɔ i é cɔ veen nyòngbin əla kpaɖi dɛ kəkə jə ifya?

?

Nə ənu a tɛ η nyi ənə mɔ? Èci trɔzun veen nyòngbin a! Nyə η kpɔ èxo əla mɔki kpɔ o.

Yesu Nazareti tɔ ye nu wɔwɔ!

Mə ε i ì dɛ nyi taη ?

Yesu ja y'edo ji la Galile, i na la nu Mawufyo duxo
ye nyo la gbanjba, la ahwe leto wo edo cukuvi
deka ka wo yo na ba Kapenawumu a ma.

Leena i ò can ye dakpróvi
kalakalato wo la.

Pyee mia yi eto
dondome: i na da
tadfo wo da ma.

Egan mi wo edo la
ezan a ma see, i mi
ni la enu de o.

Vò a, ka e
nu ene a...

Vò a! E! E!
Ekpaca!!

Mi va! Jakè!
Jaan! Mi va!
Mí ñ lè àhwè
sùgbà lè kprò
gbàdè o.

Gbo yi àzògè ñ
Àxotò, àgòjètò i
ñ nyi.

Pyee wònwò ñ ka ji àwò, o!
Co ifya àgbètò wò i aa dòn
nò va ñ sigbè à lè nà àhwè à.

Mi va kprò ñ do, na kprami,
i mi a kprònè amè wò va ñ,
sigbè mi lè nà àhwè à.

Mi kpròndo!

Yesu zɔn nɛ ɛmɔ to Galile kan see mɛ kidɛ ye dɛkprɔvi wo. I na lɛ nu Mawufyɔɖuxo ye nyo. Ɛ vɔ nɛ ɛdɔ nɛ dɔnnɔ wo, i na nya gbɔngbɔn vɛɛn wo, i na wɔ ɛnu jihu wo. Ɛ kpɛɛ ɔhwà a, i wo a lɛ kprɛ do. Wó co nɛ afi ɔɛsyaɔɔ, co ɛkan ɔɛya wo mɛ kidɛ Jerizalemù ɛdùgan Izrayelɛ tɔ a ca mɛ...

Ɛnu nyo nɛ ayamɛnɔ wo, ɔ Mawufyɔɖuxo a nyi wo tɔ.

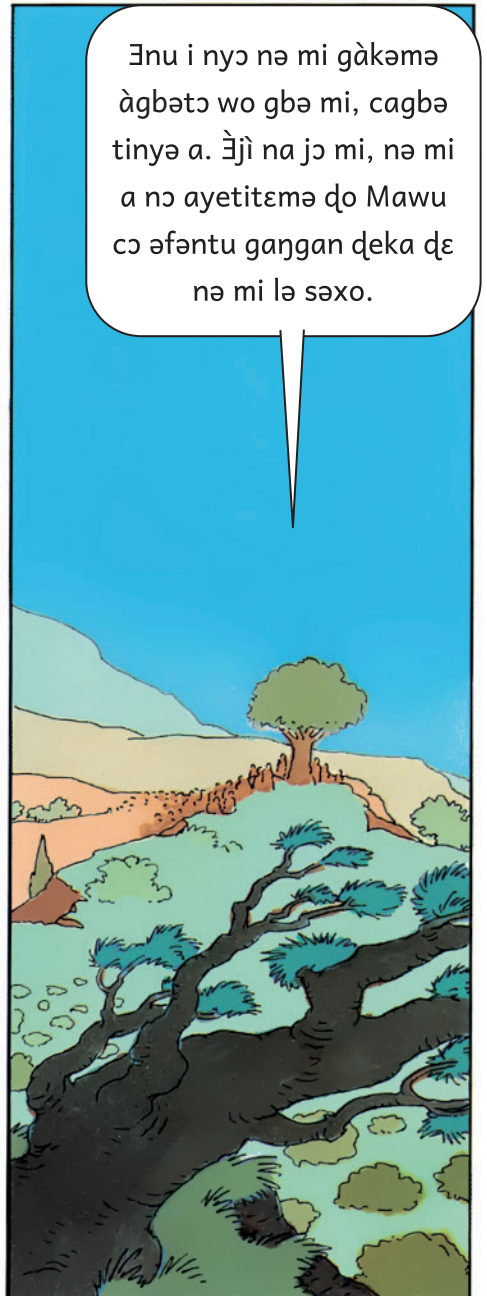
Ɛnu nyo nɛ amɛ kɛ ɛnyɛ wɔwɔ ye fifɛ lɛnɔ, i ye cigɔmɛ tɛn nɔ awo, ɔ wo a va ɔɔxo.

Ɛnu nyo nɛ amɛ kɛ lɛ fan avin ifya wo, ɔ mia va konu!

Ɛnu i nyo nɛ mi gɔkɛmɛ ɔgbɛtɔ wo gbɛ mi, cagbɛ tinyɛ a. Ɛji na jɔ mi, nɛ mi a nɔ ayetitemɛ ɔ Mawu co ɛfɛntu gangan ɔka ɔ nɛ mi lɛ sɛxo.

Enu kə mi jinc bə amə wo na wə nə mi a, mi wə nə ε nə wo cawo.

Mi hən aye! Do amə ke kpo nyurun i jro a, ə wə əhasi lə aye mə vð.

Mi rən mia kəts wo, i xo nə ədə nə wo.

Ŋkvi wə dε sigbə kanɔɔgban ənə nə ŋtiran. Nə tɔw ŋkviwo lə nyɔŋgbin a, tɔw goto see i lə kəkramə. Vð a, nə tɔw ŋkviwo ŋ lə nyɔŋgbin a, tɔw ŋtiran see i lə zubrumə nə.

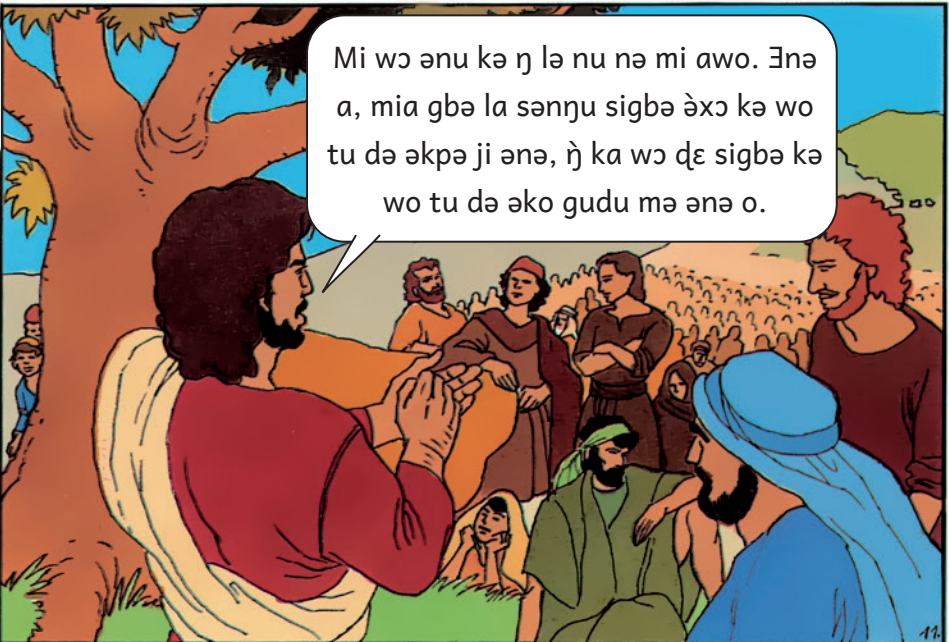
Mi wə nə ənyɔɔ nə amə wo ŋ ka nya nɔ o!

Mi ŋ ka tə ŋ sən əgan aməvə o. Mi cɔ Mawu nɔmi əho.

Mi ŋ kaa bu əcɔ kə gbɔnc a kpo o. Mi ji Mawufyɔ dudu gbɔxo, nə wo a na ənu kə kpoɔc awo mi dɔji.

Mi wə ənu kə ŋ lə nu nə mi awo. Enə a, mia gbə la sənɔu sigbə əxc kə wo tu də əkpə ji ənə, ŋ ka wə dε sigbə kə wo tu də əko gudu mə ənə o.

Gbedaka la Kapernawumua , amə wo va
bo xixra də àxo kə mə Yesu la a...

Gbedə mí η ka
təη to àhwà
hunna mə di o!

I nə mí to
əxota dee?

Nukee la jə?

Mi daci wo de. Əxə hunna
wo wə xəsə de təη.

Wo cə təə gəjəjə
wo kə wo.

Ənə a! Ə sə a?

Ə la xonu də
àgə nə Mawu!

Mawu deken i la cə
àgəjəjə kə amə.

Nə wo a nu nə əsə kunc a
bə, 'Wo cə təə àgəjəjə wo
sə kə əwo, nəmi 'co jətə i
zon a dee kee vaadi wu?'

Ma nu nə mi: Kriso Xəgantə a
wə ηusən kə la cə àgəjəjə wo
kə amə a de, é co a gbə nu bə:
Co jətə, cə təə ba, i zon!

É kpaca!

Kpɔ! Ʒ co
maa zɔn...
Ʒ lə zɔn!

É lə zɔn!

Vò a, amə wo see Ʒ xɔ də
Yesu ənuwo ji o, sɛnsəngan
wo tɔ l'əta, wo a lə cɔ ɛ kpɔ
bə é lə zɔn də əsə ji ma. Ɖo
əsə gbə bə wo Ʒ ka wo əɔɔ lə
gbòngbònzangbə o...

Mi kpɔ əsəkunɔ ɔka kə.
É jə bə wo a wo ənyɛ lə
gbòngbònzangbə a, nɔmi
əvɛɛn?

Vru taa bɔ.

Tiin ɔɔ vò!

Ɖ jə bə
mi a vɔ
ye nɔɔ.

Mia nu nə
sensən əgan
jərizalemùto
wo bə é lə brə
dukɔn a.

Ɖɔ fɔnfɔn a lɛ sùgbɔ... i Yesu kidɛ ye dɛkprɔviwo
trɔ lɛ wo mɛ i vɛ ɔɔ ètɔjihun mɛ yi Galile y'ɛtɔ ji.

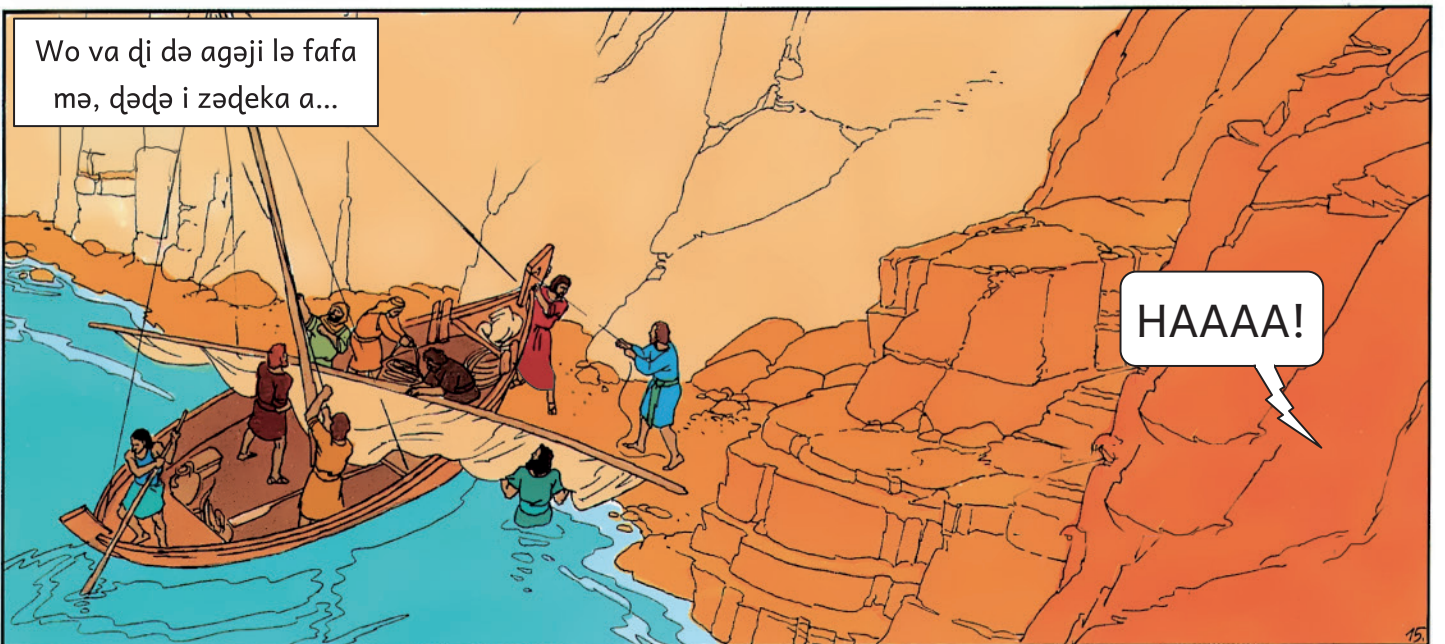
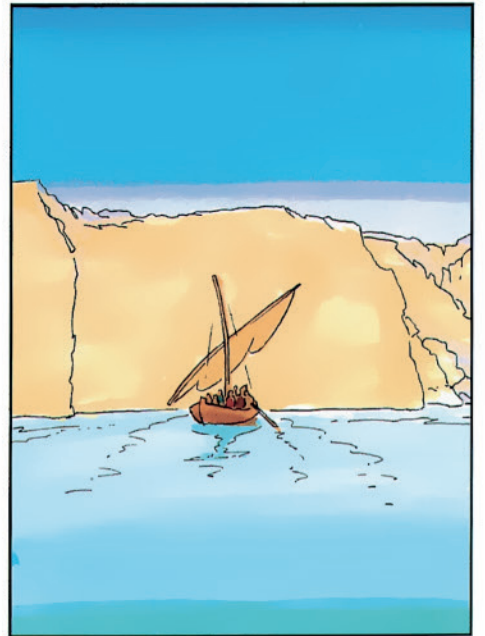
Va xɔ mi roo!
Àxotɔ, mi ka ku!

Nukeejo i mi lɛ vɔnvɔn?
Fi mía xɔsɛ lɛ?

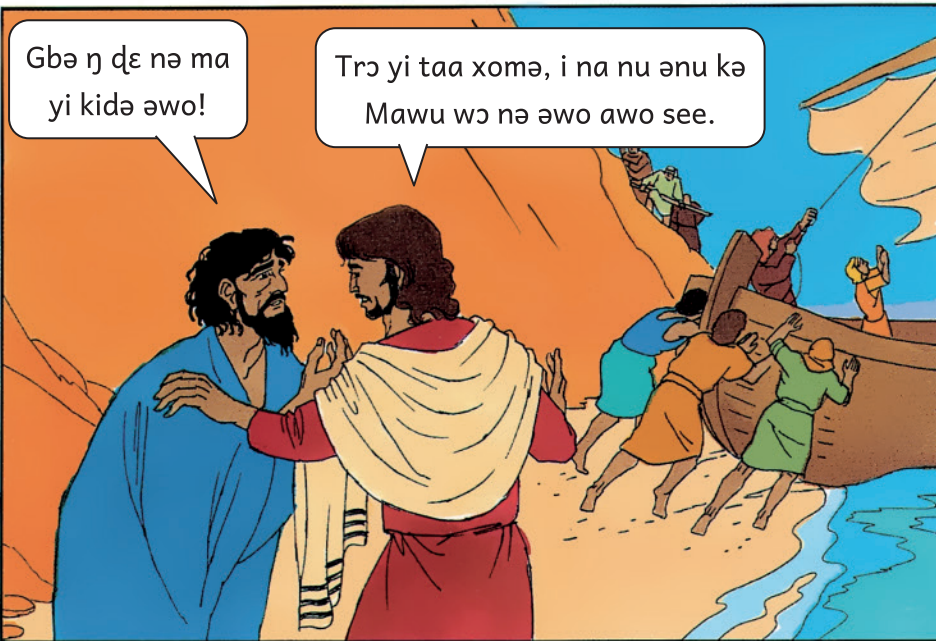
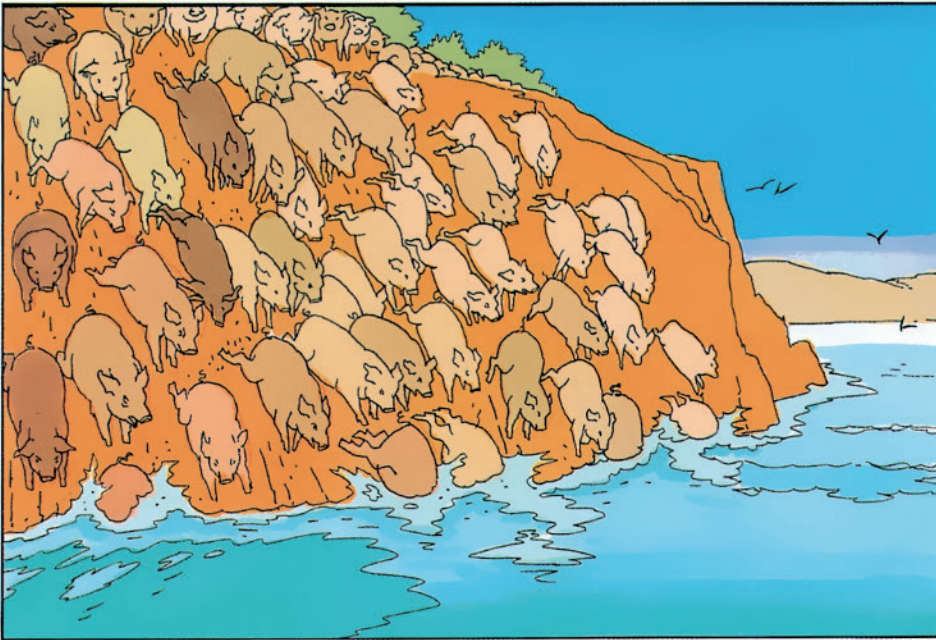

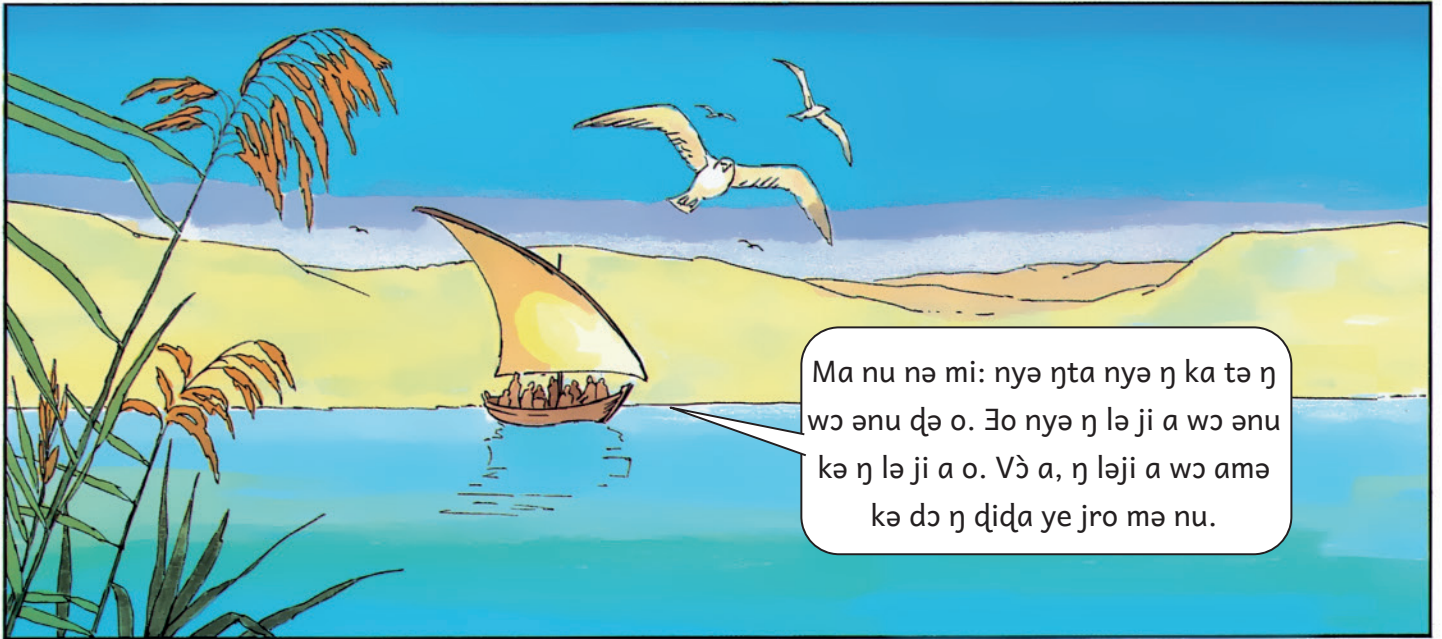

Trɔ yi taa xomə, i na nu ənu kə Mawu wɔ nə əwo awo see.

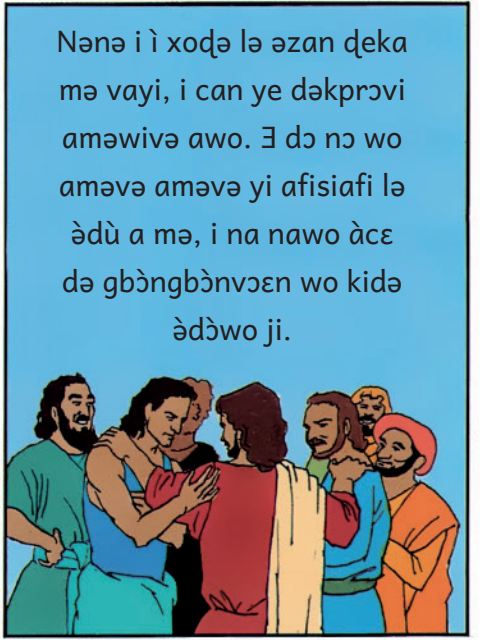

Ma nu nə mi: nyə ɲta nyə ɲ ka tə ɲ
 wo ənu dɛ o. Əo nyə ɲ lə ji a wo ənu
 kə ɲ lə ji a o. Vð a, ɲ lə ji a wo amə
 kə dɔ ɲ dɪdɔ ye jro mə nu.

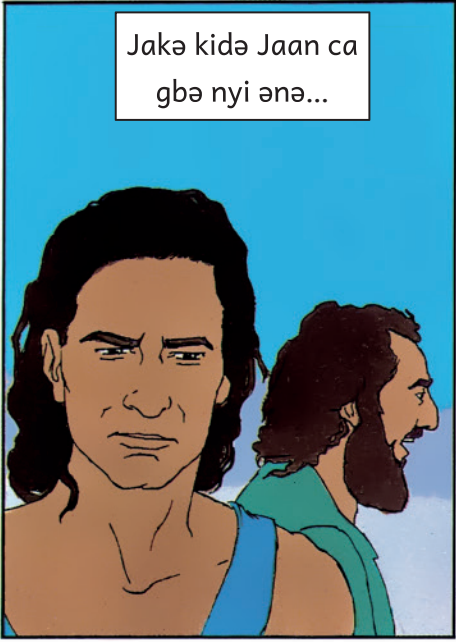
Yesu co nɔ lə amə
 wo mə, i na vɛ xodɛ
 gadewo mə.

Nənə i ì xodɛ lə əzan dɛka
 mə vayi, i can ye dəkprɔvi
 aməwivə awo. Ə dɔ nɔ wo
 aməvə aməvə yi afisiafi lə
 ədù a mə, i na nawo àcɛ
 dɛ gbòngbònvɛn wo kidə
 ədòwo ji.

Pyɛɛ kidə Andre a,
 nɔji i wo nyi...

Jakə kidə Jaan ca
 gbə nyi ənə...

Filipù kidə Natanayelə ca...

Toma kidə Matie (Wo nyi ətaho can tɔ ədɔ wɔ tɔ dɛdɛca lə ətaho jɔ xo Rɔmatɔ wo tɔ.)

Taɟee kidə Jakə bulɔmə.

I sə vɔ a, Simɔd kumarin jə də ədɔjito a, kidə Juda isikariɔtə.

Mi yi! Amə kə xo mi a ənyə i ɪ xo. I amə kə xo η a xo amə kə dɔ η dɪɟa a.

Adəkrɔvi aməwivə a wo trɔva kidə jɪjɔ nə ədɔ kə wo wɔ a. Yesu ləji a trɔ kidə wo, vɔ a əhwà a η lə na əmɔ ε o.

Ənuku a sùgbɔ, vɔ a, ədɔwɔtɔ wo η sùgbɔ o. Mi d'akpə nə əbotɔ a nə a dɔ ədɔwɔtɔ wo dɪɟa nə ənuku a jiji.

Ezan la do, vò a Yesu kpɔtɔ i la kpɔra ɛnu, i gbɛ la vɔ ɛdò nɛ amɛ wo...

Filipù, fi mí a kpɔ ɛnu
ɔɔɔu xrɛ la, i la na
àgbɛtɔ sùgbɔ ɛla.

Èhoga katɔn (200)
ca ñ ka sun o!

Ñjucuvi ɔka lela i wɔ kpɔnɔ amatɔn
kidɛ àhwè amɛvɛ ɔɛ. Ye ɔɔɔɛ nɛ.

Mi nu nɛ amɛ wo see, nɛ wo
a kanren dɛ ɛhata ɛhata
hokaciwo (50) tɔ wo.

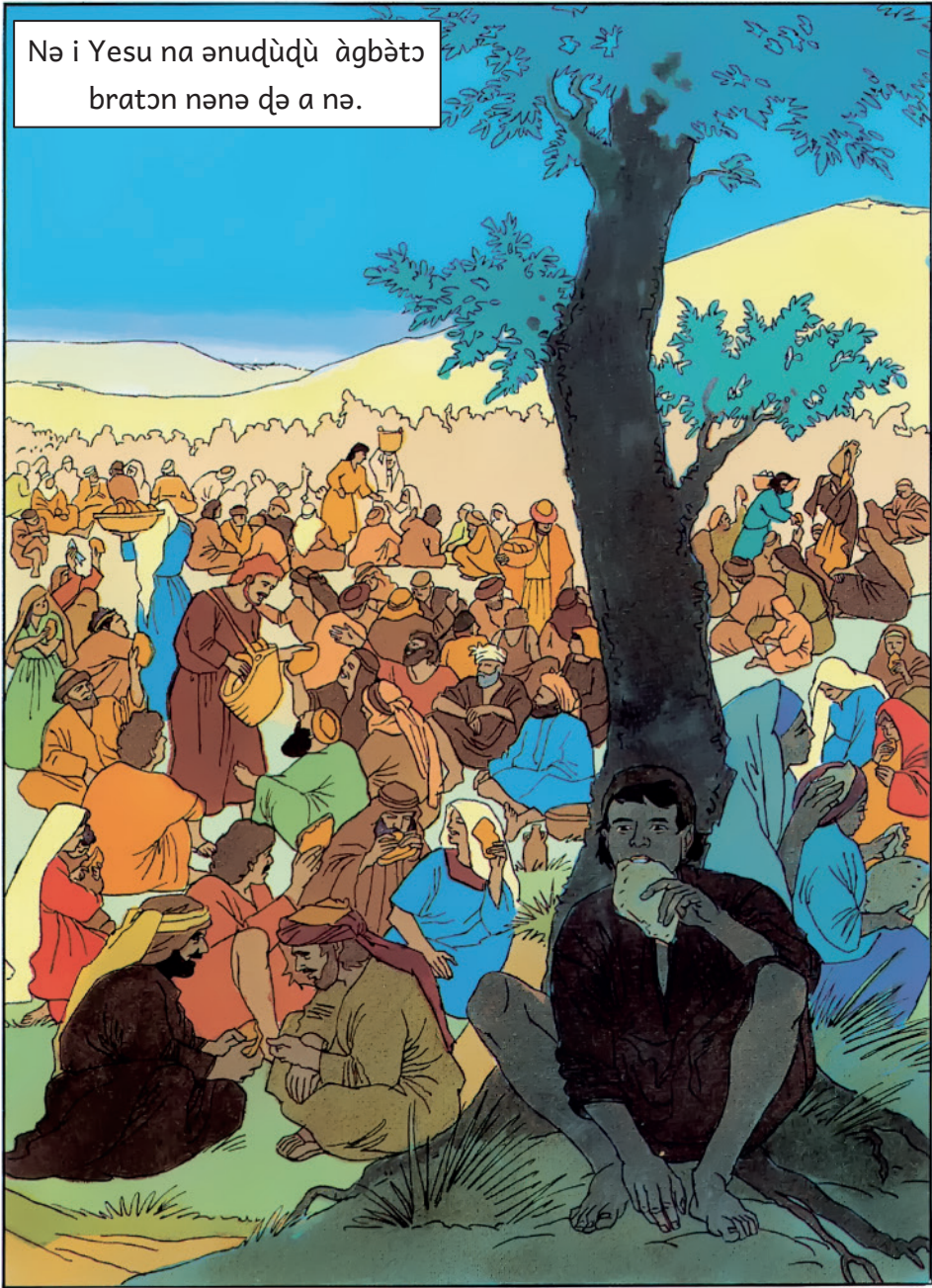
Yesu dɛ akpɛ nɛ Mawu...

È ma kpɔnɔ a kidɛ
àhwè awo i amɛ wo
see ɔu i ɔxo.

Nə i Yesu na ənuqùdù àgbèto
bratɔn nənə dɛ a nɛ.

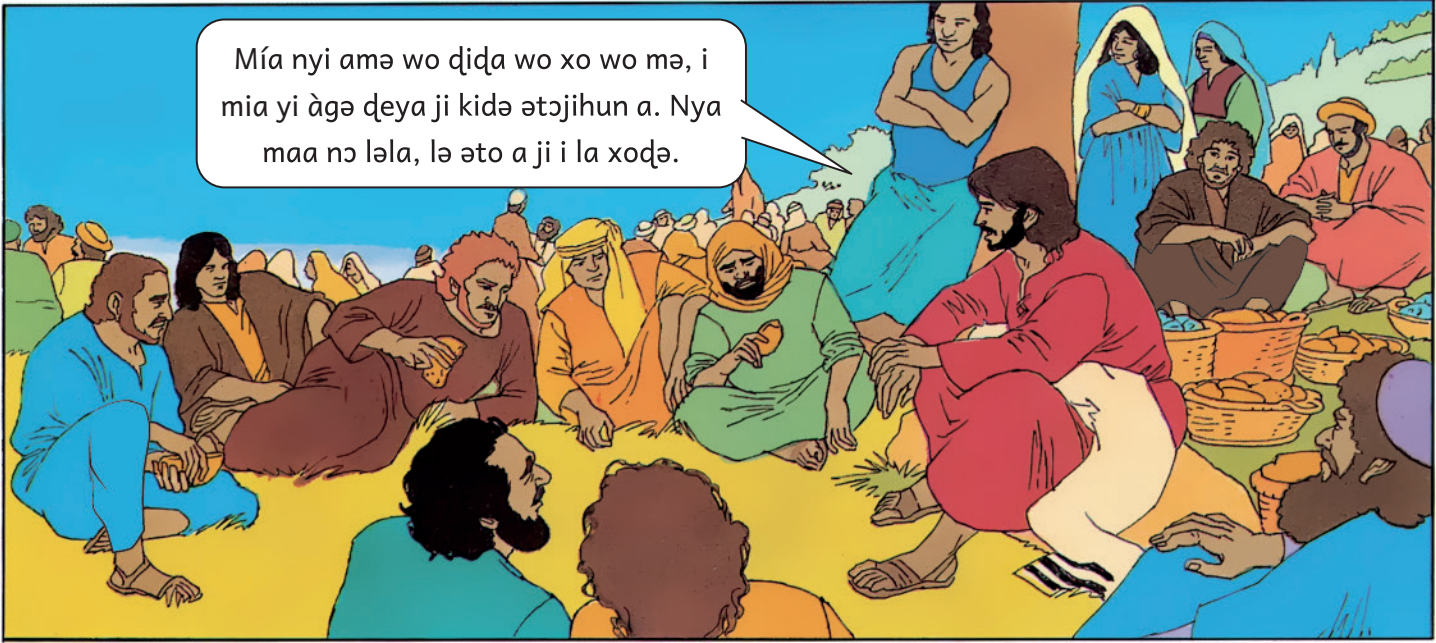

Mìa cɔ ε əfɔɔ!

Ye i nyi Kriso Xɔ̀gantɔ
kə dɔ la vaa à.

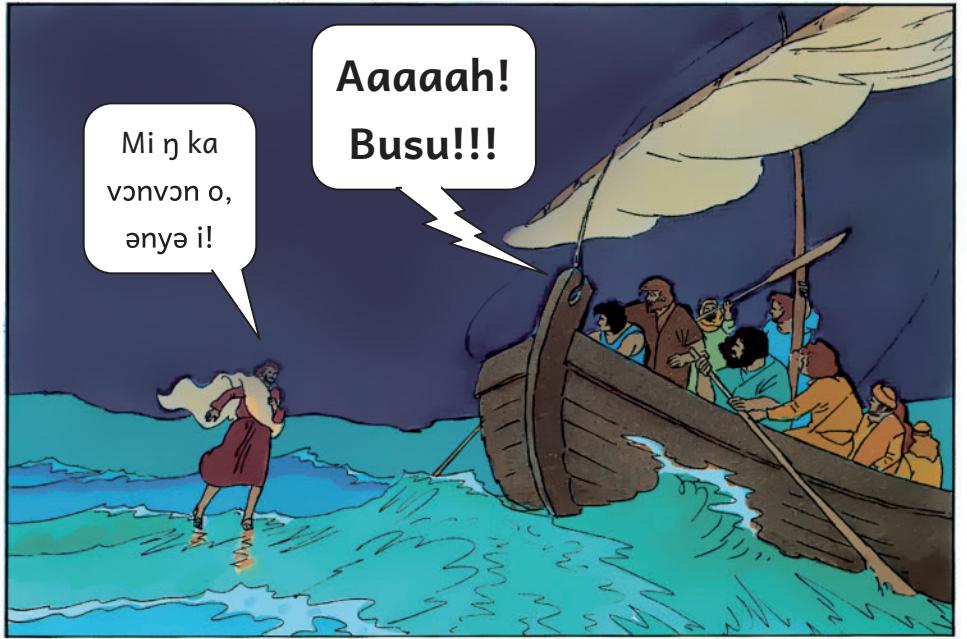

Mi kpɔ!! Mí lɔ kə
kpɔtɔ awo dɛ kisi
aməwivə.

Mía nyi amə wo dɔ̀ɔa wo xo wo mə, i
mia yi àgɛ dɛya ji kidə ətɔjihun a. Nya
maa nɔ lələ, lə əto a ji i la xoɔɔ.

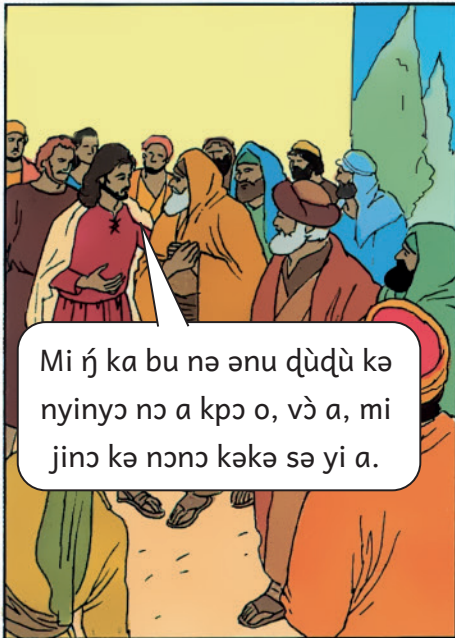

Amə sùgbə lə ji a cə Yesu sə
wə wo əfyc, i lə dɔ ŋkuvɪ bə a
nyə Rɔmɔtɔ kə lə xaxa wo a.
Vɔ a, amə kə lə jə àgɔ də e i na
lə kalasi i awo lə sùgbə dɛji.
Wo lə cə ε kɔ ənu vɛn l'ədù a
mə, i wo lə fɔn amə wo dɛji nə
wo a wu i.

Enukpraməto,
co gakeemə i ə
lə ləla dɛ?

Mi lə ji ŋ cagbə
kɔnɔ kə ŋ na
mi a i à?

Mi ŋ ka bu nə ənu dɔdɔ kə
nyinyɔ nɔ a kɔ o, vɔ a, mi
jɪnɔ kə nɔnɔ kəkə sə yi a.

Enyə i nyi kɔnɔ kə na nə agbə
mavɔ a. Tiin ŋtiran i ŋ sə na nə
àgbəto wo see na kɔ àgbè.

Mɔ kɔ! ŋucu hunna a cə ye
ran sə na nə wo a dɔ i a??

Ègbooro nyo
wo i ì lə nu.

Mi ŋ ləji i ka yi
sigbə amə dɛya
wo ənə a?

Mí a yi!

É lə brə
dukɔn a,
mi va!

Mə ε gbɔ i mìa yi? Èwo
Àxotɔ ə wə àgbè mavɔ
ye nyo wo dɛ.

Amə kə lə co də Yesu ji awo gbə lə sùgbə dəji. É co lə Galile kanmə. É gbə lə wə ye èdɔ yikɔ to əkan buwo mə lə Izrayelə dumə, i adəkprəvi ha ɲucu kidə nyɔrun kprɔ ɛ do.

A yi Jərizaləmə zaaɗə.

Mə ɛ i ɲ nyi i amə wo nu nɔ?

Amə ɗoo nu nɔ bə Mawugbəɗotɔ i ə nyi.

Lə əmɔji a...

I miawo ɗə!

Mə ɛ i mi bunc bə ɲ nyi?

Èwo i nyi Kriso Xəgants, Mawu ye vi.

Mi ɲ ka nu i nə amə ɗə o, Kriso Xəgants a ɗo la yi Jərizaləmə i la sə vənə, i la kù. Və a lə ɲkəkə ètɔn a tɔ mə a, a do l'əyɔdo mə.

Jərizalemù du ye n̄gbə i wo ka n̄ d̄àka xot̄ wo d̄ə àticoga ji l̄ə.
V̄əv̄ə s̄əs̄ə gan̄gan ye nu i, R̄om̄at̄wo i w̄o n̄ə ɛ.

N̄ə am̄ə d̄ə ji a kpr̄ɔ̄ndo
a, ɛ̄ d̄o a n̄r̄ob̄ə d̄eki a i
c̄o yeti coga h̄ən.

Am̄ə k̄ə ji i la x̄o ye gb̄ə gan
a, la c̄o ɛ̄ s̄ə bu. V̄o a am̄ə k̄ə
la c̄o ye gb̄ə s̄ə bu cagb̄ə
tiinȳə la gb̄ə kp̄o ɛ̄ x̄o.

Mi nya b̄ə Mawu
d̄eka t̄ot̄o i l̄ə.

I k̄ə l̄ə v̄əv̄ə d̄ə a nyi wo a r̄ɔ̄n ɛ̄t̄ch̄on̄o mia
Mawu kid̄ə mia n̄s̄ən see, i mia gb̄ə r̄ɔ̄n mia
kp̄əna sigb̄ə mīn̄ta wo ɛ̄n̄ə.

Lə Yesu əgəmə a, dǝjennə wo dǝ lə. Dǝjen a, ədǝ baǝa baǝa
ǝeka i, ədǝjennə wo nənə əzǝgə nə amə nyǝngbin wo i.

Nə dǝjennə wo vayikə a,
wo ǝo a lə də əxa, i la lə
nu i nə amə ǝeya wo.

Nyə η kə o!
Nyə η kə o!

Yesu! Ənukpramətə!
Kǝ ədǝnnə mə nə mǝ.

Mi vε disa
mia dεkiwo nε
Mawuvδsatowo.

Le Mawuvδsatowo gbo...
Nε wo a jro mί kpo à?

Mía dε a vδ à?

? !

Εεη! Ε vε.

Ξδδ vδ nε mi!

Mi va!

Kàfù kàfù nε
Mawu! Mawu
nyo! Akpε!

Ŋ nyi mia amεwo awo see i δδδ vδ
nε e a? I fi amε amasiδeke dεya
wo lε? Ŋ jε bε wo cawo na va do
àkpε nε Mawu a?

Co! Taa xδsε ŋ vδdε
nε εwo dεdε o, vδ a,
ε xε εwo gan.

Jifu ẹgan Jerizalemùtò wo dọ ɲucu wo ḍiɖa nẹ wo a vẹ ɛ wa Yesu kpọ. Wo ɲ xọ dẹ ẹnụ kẹ i lẹ wọ awo ji o.

Đo Yesu yi nọ àgbẹ vẹen zan tọ wo, mateletọ wo kidẹ ẹtahocandawọtọ kẹ zọn nọ kidẹ Rọmatọwo a gbọ.

Kriso X̣̀gantọ a va, i la ji amẹ kẹ bu awo i xọ wo gan i.

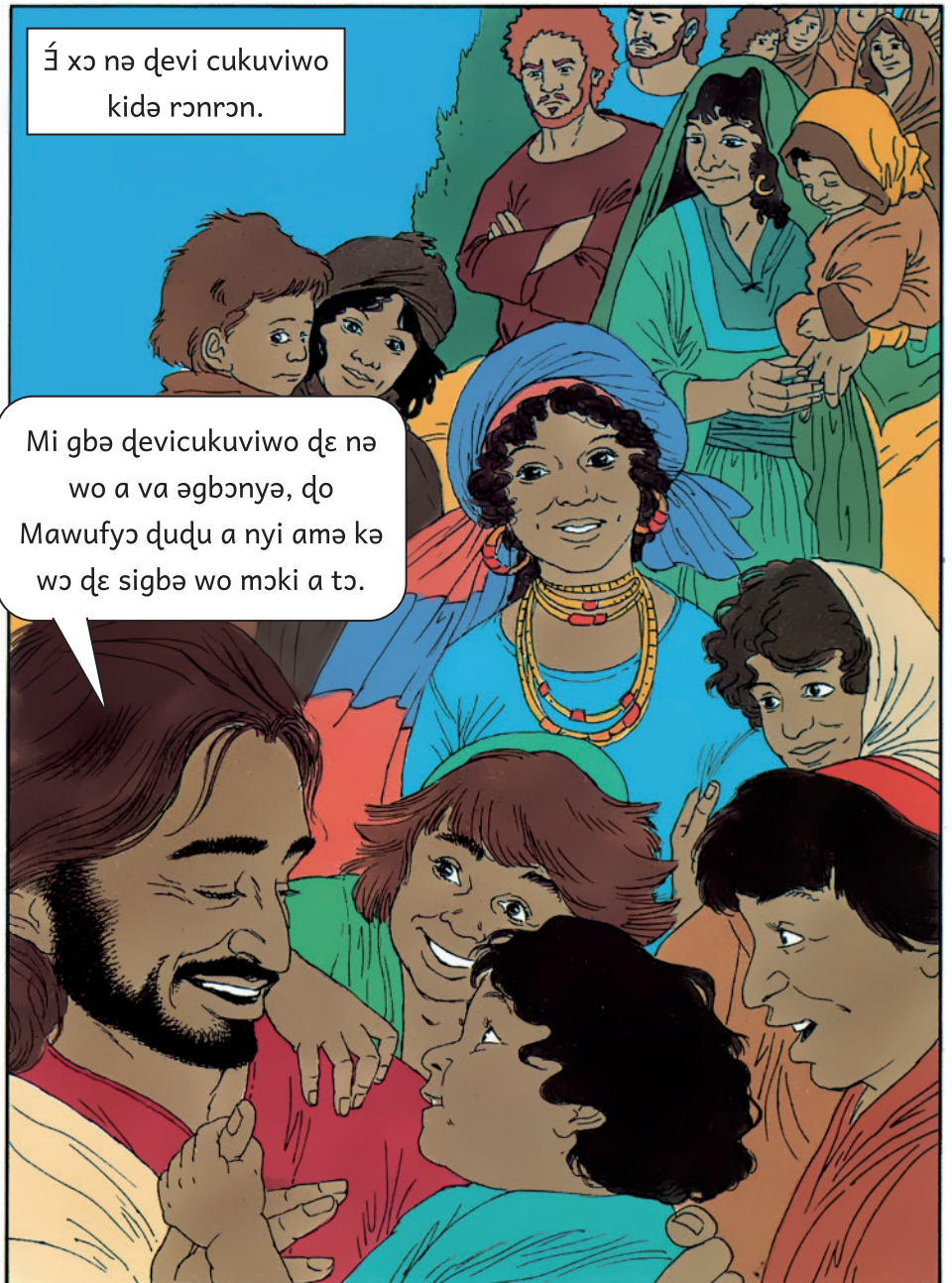

Yesu vọ nẹ ẹḍḍ nẹ amẹ wo kẹkẹ jẹ jifu wo gb̀ngb̀nzangbẹ ca.

Taado na vọ!

É xọ nẹ ɖevi cukuviwo kidẹ rọnrọn.

Mi gbẹ ɖevicukuviwo ɖẹ nẹ wo a va ẹgbonyẹ, ɖọ Mawufyọ ɖuɖu a nyi amẹ kẹ wọ ɖẹ sigbẹ wo maki a tọ.

Wo yɔ Yesu lɛ Betani, bota ɔka i tebo Jɛrizalemù. Lazare l'adò ɔ. Ye kidɛ nɔvi awo, Matɛ, kidɛ Mari wo nyi Yesu ɛxɔ. Vò a, kɛ Yesu va Betani à, Lazare ku, i wo ɔi i kɛkɛ i lɛ wɔ ñkɛkɛ amɛnɛ vò.

Àxotɔ, ɛ mɛ nɛ lela, nɔvinyɛ ñ ka ku o.

Matɛ! Nɔvi ɛwo la nyɔ.

Èɛn, ñ nya. A trɔ va àgbɛ gɔkɛmɛ amɛ kuku wo la nyɔ lɛ ñkɛkɛ ñgbɛsi tɔ mɛ a.

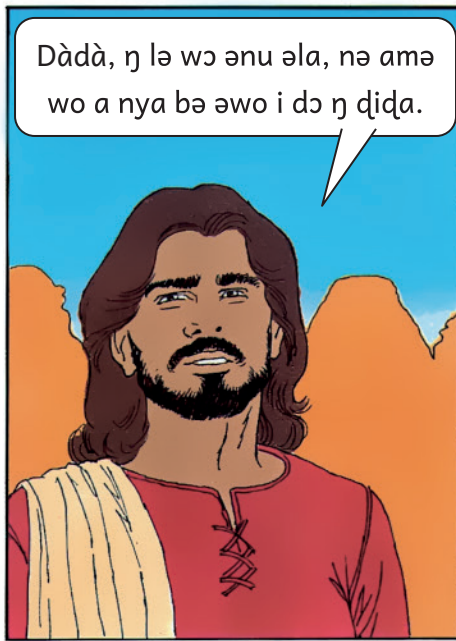
Ènyɛ i nyi nyònyò co àku i gbɛ nyi àgbɛ. Amɛ kɛ xɔ ñ sɛ a la nɔ àgbɛ. È xòsɛ ɛnɛ a Matɛ?

Èɛn, ñ xòsɛ Àxotɔ! Èwo i nyi Kriso Xògantɔ kɛ ɔo la va anyigban ji a.

Fi mi cɔ ɛ do?

Va kpɔ Àxotɔ!

Sənsəngan wo caka kə wó kprɔ̀ bə àhwà kə lə kprɔ̀ Yesu do a lə sùgbɔ̀ a.

Ŋucu hunna lə wə ənu jɪnu sùgbɔ̀.

Rɔ̀matɔ̀ wo la va xonu, nə mi ɲ ɖo e ətə o.

Wó a gban Mawusənxo a kidə mía dùkɔ̀n.

Mi bu ətaməkprɔ̀! Aməɖeka ku a, é nyo wu dùkɔ̀n see na ku!

Wo ɖo la wu Yesu hunna.

Co gànámə a, Jifu wo sənsəngan wo lə ji əmɔ̀ i a cɔ̀ Yesu de asi nə Rɔ̀matɔ̀ wo. Wo ɖeken i ɖonə əku hwe.

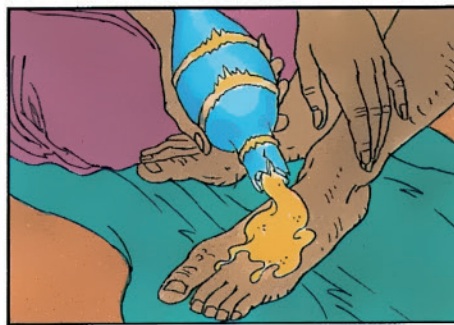
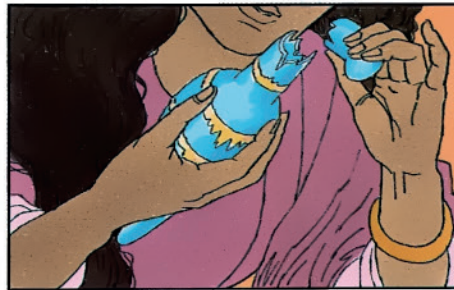
Gànamə do a, wo lə d̀u
əxwe ɔka lə Betani.

V̀o a...Ceru
hunna àd̀oku
ganggan i e.

Mari!

Wo mə nə sa
ε i c̀o əho a nə
ayam̀oɔ wo!

Juda gbə e ɔe! É hən
ceru hunna ɔe nə
gb̀əkikə wo a c̀o η də
əyɔdo mə a!

Didivayixo a təbɔ, amə wo
sùgbɔ taŋ i yi Jərizalemù.

Jifu əgan wo wɔ totome
i a lə Yesu, ganŋkə, é ɖo
əɖugan a mə.

Kə Yesu va a, àhwà a xo akpə nɛ ɛ.

Ho yeeee!!
Ho yeee!!

Kàfù kàfù nɛ Mawu!

Kàfù kàfù nɛ amə kə gbɔɔ a lə Mawu ŋkɔmɛ!

Kàfù kàfù nɛ əfɔ Izrayelə tɔ!

Jərizalemùtɔ wo! əgba ifya a, ə nyi ənu kə la hən fafa va nɛ mia mə, i mi mə ɛ nɛ mɔŋjə a, a nyɔ; vɔ a, wo sɛ wra də mi.

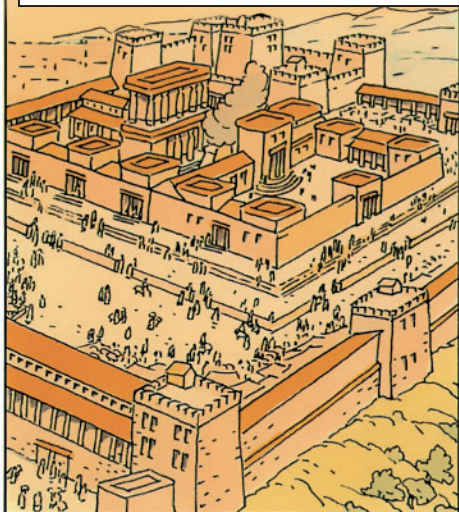

Ənu əla ŋ ka cɔ mia totomə yi ŋkɔ o.

Amə wo see na lə su ədu va gbɔ.

Mawusənxo Jerizalemù tɔ i nyi
Jifu wo sənsənxo ganngan a.

Lə didivayixo gāmə a, wo
cɔ nə arengbovi sə sa əvɔ.

Wo wɔ nə vɔsa kpaɖekaxo
lə Mawusənxo a i a sə tutu
àgɔjəjə lə Mawu ŋkɔ.

Vɔ a, vɔsa kee i la tə ŋ
tu əka nə àgbətɔ wo lə
wo gɔjəjə wo mə?

Lə Mawusənxo a, amə wo lə sa
ənu, i lə dɔri èho, i aɔ lə yi ŋkɔ.

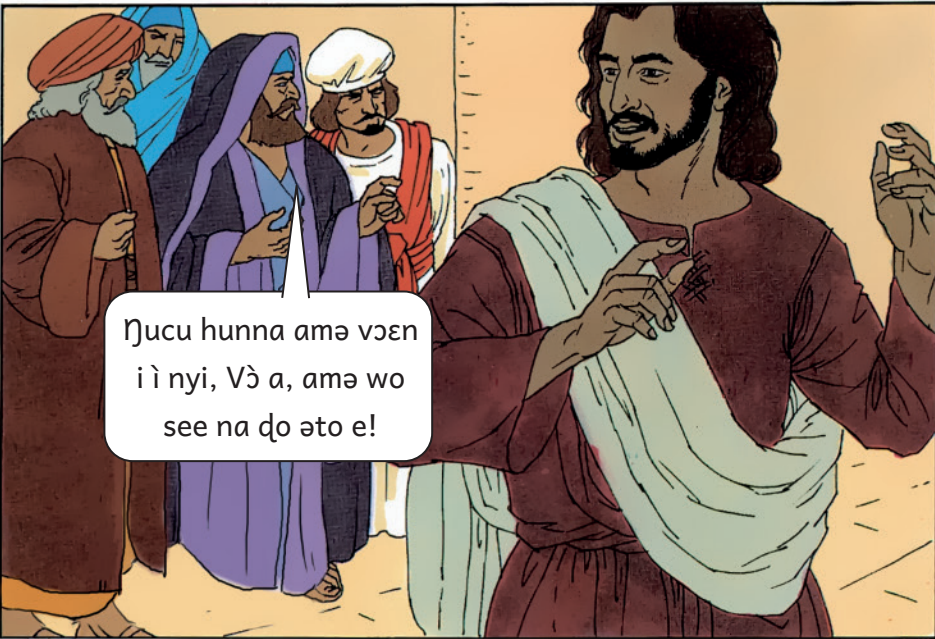
Zedeka a, Yesu ɖo
Mawusənxo a...

Mawusənxo a ɔəxo toxo
i ɔ a nyi, i mi sə wə
frafitw wo nɔxo a!

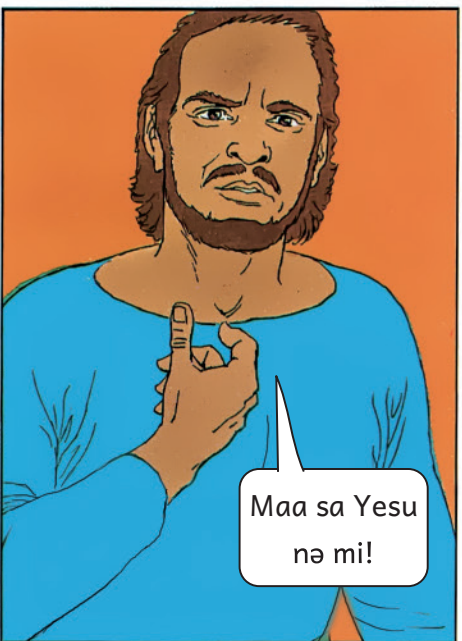

Ŋucu hunna amə vɔən
i ɔ nyi, Vɔ a, amə wo
see na ɔ əto e!

Mí ɔ a ji əmɔnu
ɔka i ɔ e ji.

Mía ɔo aye nə ε;
i a læ e, i wù i.

Vò a, ɛ ka nyi əxo a gàmə
o, mí ɛ ɔo a dɔn hanya
hanya ɔeken va o.

Nə ɛ sa Yesu nə mi a,
nənə i mia tu ɛ?

Juda kə nyi ɔeka
lə ye dəkprɔvi wo
mə a i!

Maa sa Yesu
nə mi!

Mía na əwo əhoga
əgban, əho kə wo sə
hrənə hwasi ɔeka a.

Ŋkəkə cingbətɔ gbɔxo wo
a d̄ùd̄ idivayixo a,
sənsəngan wo lə gbə
ganhkə Yesu xonu nə
àhwà kə bɔ də Mawusənxo
a d̄ɛ a. Pyɛɛ kidə Jaan yi
didivayixo a ye nuḍḍù
ḍagbə kidə arengbɔvi
əxwe a tɔ.

Lə fyenyigbɔ a, Yesu kidə ye dəkprovi
aməwivə awo bɔ lə əd̄ùgan a mə nə
didivayixo a ye nuḍḍù.

Ɖ jro ŋ taŋ nə ma d̀̀
didivayixo ye
nuɔ̀d̀̀d̀̀ a kidə mi
gboxo i a sə vəvə.

Ɖ̀̀d̀̀gan wo kpanə acɛ nə
wo d̀̀vi wo. V̀̀ a, lə mia
mə a ŋ ka nyi ənə o.

V̀̀ a, nə aməɖə ji i a nyi
aməganxo lə mia mə a
na nyi mia məsəntɔ.

ŋ lə miame sigbə
aməsəntɔ ənə.

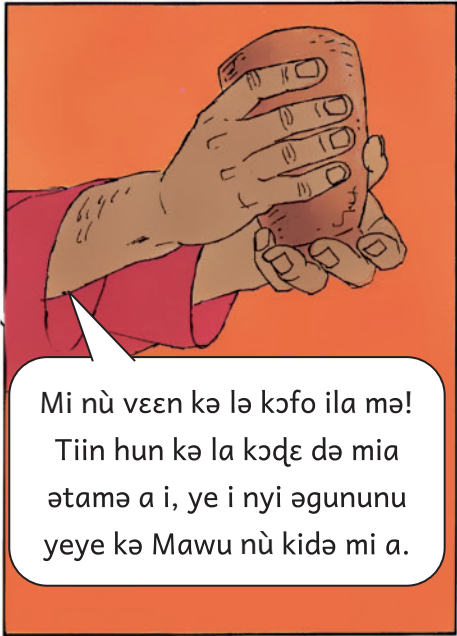

Mi wɔnɔ ila i sɛ ɔnɔŋu ŋ...

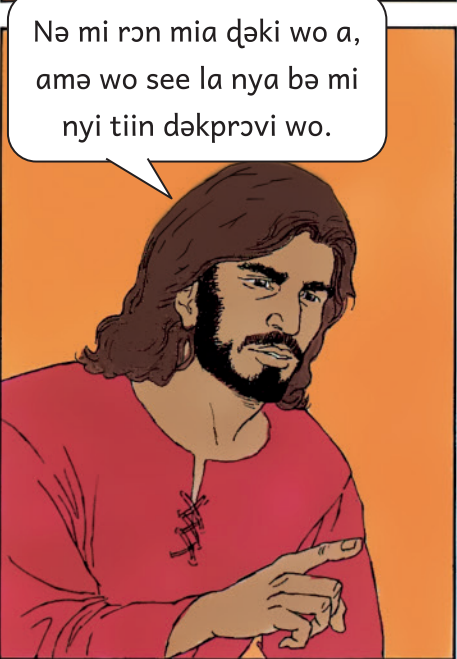
Mi xɔ! Kila a, tiin ŋtiran i.

Mi nù vɛɛn kɛ lɛ kɔfo ila mɛ!
Tiin hun kɛ la kɔɖɛ dɛ mia ɛtamɛ a i, ye i nyi ɛgununu yeye kɛ Mawu nù kidɛ mi a.

Yɛkɛ, ŋ na mi ɛsɛ yeye:
Mi rɔn mia ɖɛki wɔ, sigbɛ ŋ rɔn mi a.

Nɛ mi rɔn mia ɖɛki wɔ a, amɛ wɔ see la nya bɛ mi nyi tiin dɛkprɔvi wɔ.

Àxɔtɔ, na kprɔ ɛwo do to àfisyafi. Na cɔ tiin gbɛ sɛ na dɛ tɔɔ tamɛ.

Pyɛɛ kɛŋ gbɔxo kokro la ɖɛ atɔ a, aa gbɛ ŋ zɛtɔn.

Yesu kidè adèkpròvi awo co lè àdùgan a
mè lè àzandomè, Juda ò lè wo mè o...

Na gbè mi dè, vò a Dàdà la dè
Gbòngbòh Kòkò dídà mi i a d'álo
mi, i a nò kidè mi tégbèè.

Fi ò yíkò a, mi
dèsi èmò a.

Ènyè i nyi èmò a, i
nyi àdòdo a, i gbè nyi
àgbè a. Amè dèken ò
ka tè yi Dàdà a gbò
zèn lè ènu nyè o.

Mi nò lela. Nè
ma vè è xo èdè
lè òkò.

Dàdà, nè i jèji a, gbò vèvèsè
kòfo ila yi àzògè ò.

Vò a, ta
jromènu na
nyi wòwò ò
ka nyi
tìinyè o.

Mi ř tē nōnu kidē ŋ nē gaxoxo dēka a?
Mi co i kpo! Amē kē ka sa ŋ a, va vō!

Amē kē ma kpra asi kō nō a,
amē hunna i! Mi lē e!

Fye n'əwo,
Àxoto.

Juda! Èsi i a ki nē Kriso
Xōganto a i a sa ε?

Àxoto mía wō
avù kidē wo a?

Èo! Mi ř ka wō
ənu dēken o!

Wó lē Yesu i kprō ε yi,
adēkprōvi awo daci i dē i si.

Wo kprɔ Yesu yi Mawuvɔsatɔgan a kidɛ jifugan
wo ŋkɔ, Pyɛɛ kidɛ Jaan lɛ kprɔ ɛ do lɛ àzɔ̀gɛ.

Pyɛɛ ɔ̀o axo a mɛ.

Nu nɛ mi, əwo ca
ŋ zɔ̀nɔ kidɛ e a?

Nukee! Nya
ŋ dɛsi i ca o!

Ɛ nyi ɔ̀ka
lɛ wo mɛ.

Ɛo!

Ɛ nyi ɔ̀ka lɛ
Galile to a
wo mɛ.

Ɛo, ŋ tɛ nɛ mi!

Wo kprɔ Yesu yi Pilati kɛ nyi
Rɔmatɔ wo gan a ŋkɔ. Jifugan awo
lɛ do agɔ ε i fɔn d̀̀kɔn a d̄ji.

Pilatɛ nu bɛ: ń lɛ sɛ
àg̀d̀ kɛ wo do əwo
awo ə a? Xonu!

Nukee
ə wɔ?

ń va i a
d̄ɛ əkunu
àd̀d̀do a.

Nukee nyi
àd̀d̀do a?

Nyɛ ń kprɔ àg̀d̀jɛjɛ d̄kɛn nɛ ε
o. Lɛ didivayixo g̀amɛ a, mí da
nɛ ci əg̀àsɛntɔ d̄kɛ d̄ɛ. Mi cɔ
Barabasɛ nɔmi Jifu wo əfyɔ.

Barabasè!

Barabasè!

Nukee ma wò nà
Jifu wo əfyo a?

Kran ε də
aticoga ji!

É bə ye
nyi əfyo!

É cò ɔeki a əfyo. Nə ə
daci i ɔe a, ɲ gbə nyi
Seza y'əxw o.

É jə ɔeki əwo si !
Wó cò əwo i gbə
Yesu.

Barabasè, kə wo ɔo
əkuhwε nɔ a, wó jo e.

..., 37, 38, 39!

Nya ɲ ɔo abɔ lə
amə jɔjɔ hunna
ye hun mə o.

Mi ci əwo
jifu wo
əfyo!

Mi kpɔ!
Ŋucu a kɛ.

Mi kran ɛ dɛ
aticoga ji!

Mi kran ɛ dɛ
aticoga ji!

Mi kran ɛ dɛ
aticoga ji!

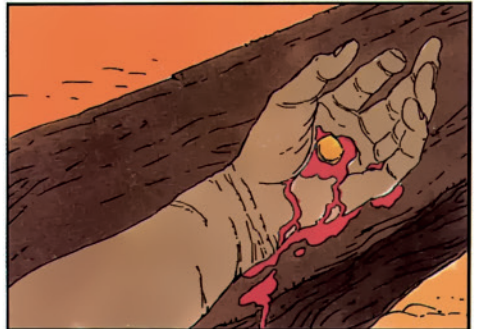
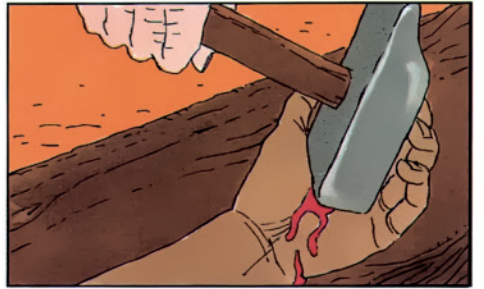
Pilatɛ dɛ alɔ wema mɛ.
Amɛ krankran dɛ aticoga
ji a, akuhwɛ baɗabaɗa i ì
nyi. Yesu hɛn ye ticoga to
Jɛrizalemù dùgan mɔ wo ji.

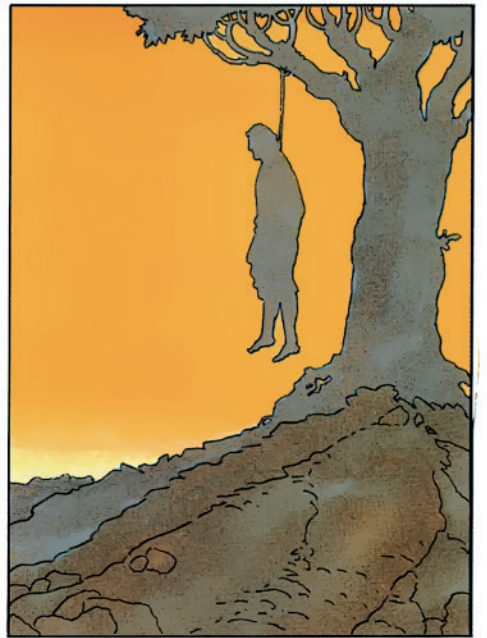
Èdùgan a ngbɛ lafi wo wù
nɛ amɛ lɛ a, i wo yɔnɔ bɛ
Gɔlgɔta (ye gɔmɛ i nyi
“Etaxugo”).

Leena i sɔja wo kran
Yesu dɛ aticoga ji lɛ.

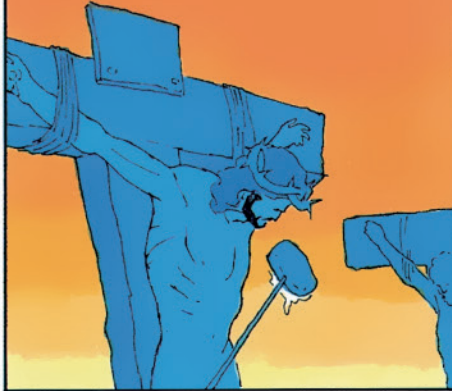

Pilatə dɔ i wo ɲɔ də aticoga
a ji də əgbə amɔtɔn mə bə:
'Yesu Jifu wo əfɔ.'

Yesu gbə, vɛn kə wo
caka kidə mile a.

Sɔja wo dɔ akɔ
də ye wu wo ji.

Ɛ xɔ aməbu
wo gan!

Nə ə nyi Mawu Ɛvi hun,
dʒi lə aticoga a ji!

Xɔ dɛki
əwo gan, i
xɔ mɔ
cawo gan!

Ɔ bunə Mawu e a? Mɔwɔ a,
ənukə mɔ wɔ a ye fi i mɔ lə tu,
vɔ a, ya Ɔ wɔ ənu vɛn dɛ o.

Ɖɔɲu Ɔ gɔkəmə
a dʒu əfɔ a.

Àdòdò i Ɔ lə nu n'əwo,
əgbə ifya a a nɔ kidə Ɔ
lə Mawu gbɔ.

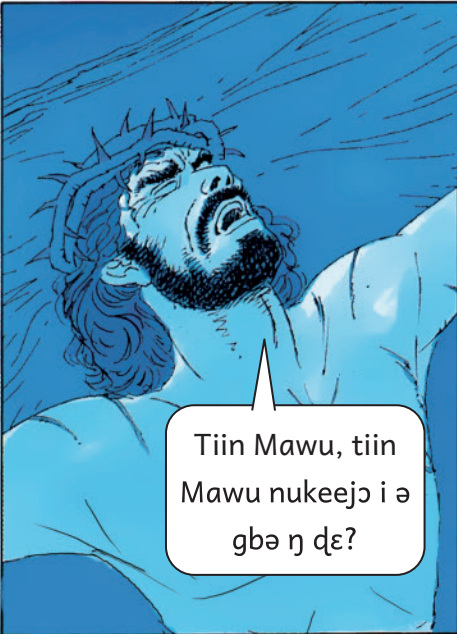
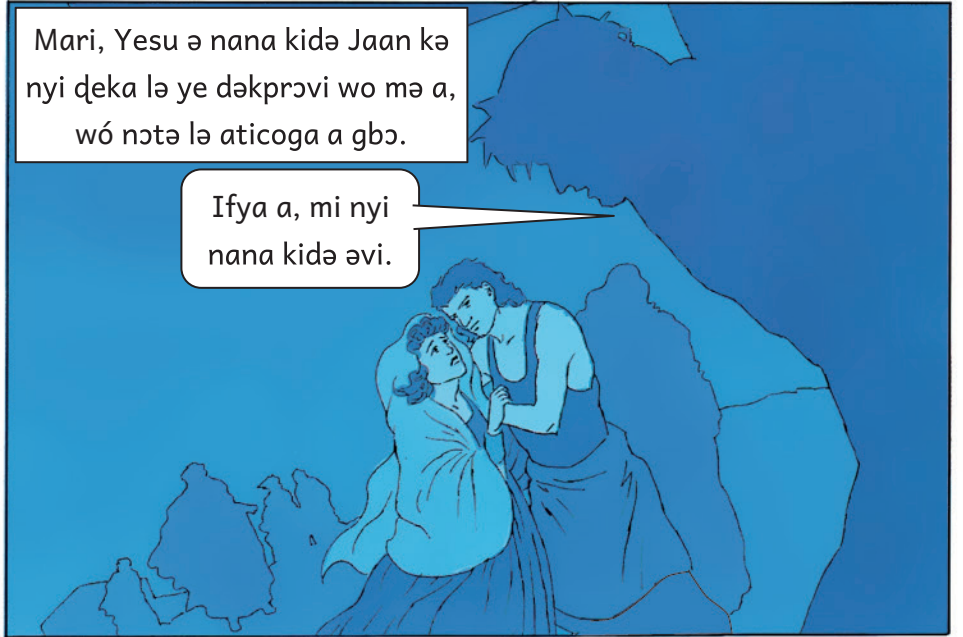

Gàwivè i ka xo, i zubru do də xixə a mə.

Mari, Yesu ə nana kidə Jaan kə nyi dɛka lə ye dəkprɔvi wo mə a, wó nɔtə lə aticoga a gbɔ.

Ifya a, mi nyi nana kidə əvi.

Tiin Mawu, tiin Mawu nukeejɔ i ə gbə η dɛ?

Ècigòmə tən η...

Dàdà η cɔ tiin gbɔngbɔn də taa lɔ mə.

Enu wo see yi vòvò mə...!

Gàtɔn nyidɔmɛ tɔ mɛ ɛnɛ
i Yesu ku lɛ. Sɔja dɛka tɔn
axatimɛ nɛ ɛ, i ɛhun kidɛ àci
dɔ: Ye i dɛ disa bɛ é ku.

Mawu nyo wema a nu bɛ:
“Sigbɛ arɛngbɔvi ɛnɛ a, wo
kprɔ ɛ yi ɛranwuxo.”

“Wo dɛ akpa nyu, i xo daka
kidɛ e cagbɛ mía gɔ̀jɛjɛ wo
tɔ”. Ifya a é ku.

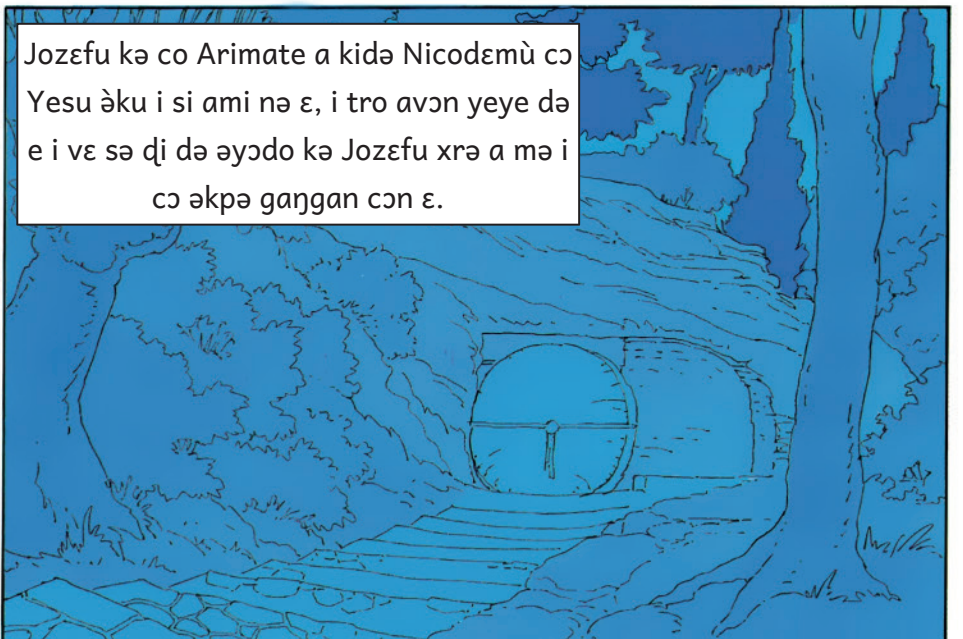
Ye i nyi Kriso
Xɔgantɔ kɛ dɔ
a vaa a?

Va mía vɛ byɔ Yesu
ɛku i a sɛ dɛ.

Jozɛfu kɛ co Arimate a kidɛ Nicodemù co
Yesu àku i si ami nɛ ɛ, i tro avɔn yeye dɛ
e i vɛ sɛ dɛ dɛ ɛyɔdɔ kɛ Jozɛfu xrɛ a mɛ i
co ɛkpɛ gangan cɔn ɛ.

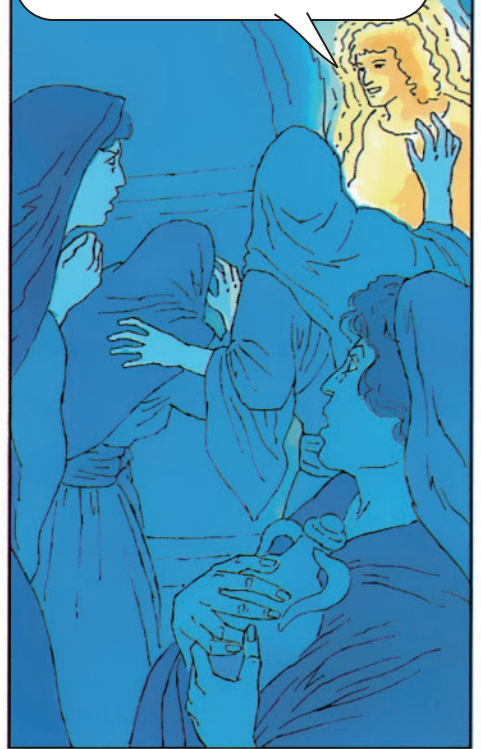
Kə Jifu wo gbongbɔnzan
vayi a, nyɔrun kə lə
ŋtikuku mə awo yi əyɔdo
a gbɔ.

I kpɔ bə, wo bri
əkpə a ji !

Nukeejɔ mi lə ji amə lə àgbè
lə aməkuku wo mə? É nyɔ lə
aməkuku wo mə, mi vɛ ε nu i
nə adəkprɔvi awo.

Kə nyɔrun awo trɔ yiko a,
Pyɛɛ kidə Jaan hrɛndo yiko
əyɔdo a gbɔ.

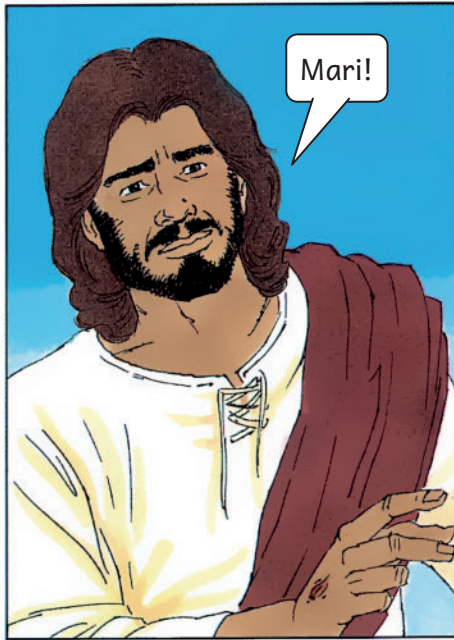
Nukeejɔ?

Əyɔdo a lə
gbale...!

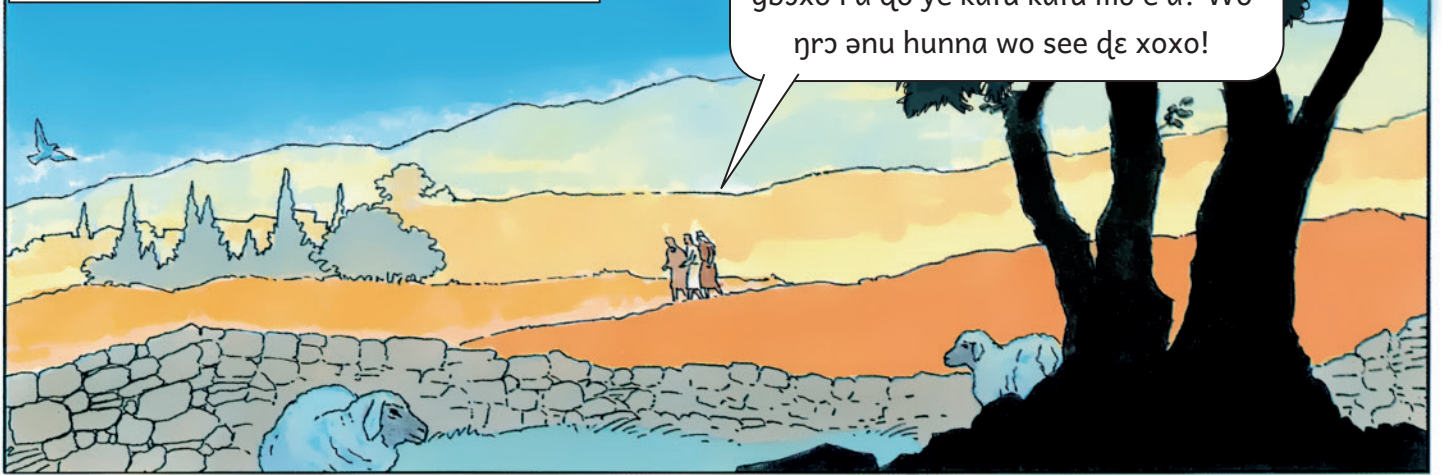

Lə ħkəkə dɛka a mə a, adəkprɔvi aməvə lə
ɲtikuku mə, i lə xonu də ənukə jɔ a ɲu, i
ədùməyitɔ dɛka va kpə wo.

Mi ħ xɔ Mawugbədɔdɔ wo sɛ e a? Wo
ħ ɲɔ dɛ bə Kriso Xɔgantɔ a la sɛ vəvə
gbɔxo i a dɔ ye kàfù kàfù mə e a? Wo
ɲɔ ənu hunna wo see dɛ xoxo!

Kə wo lə d̀ ənu a,
aməjro a bu zedɛka...

Yesu i!

Akaka a, wo trɔyi Jerizalem̀
lə adəkprɔvi dɛyawo gbɔ.

Mí kpɔ Àxotɔ!

Mari kidə
Pyɛɛ ca!

Akaka a...

Fafa na nɔ
kidə mi!

Ənyə i! Mi kpɔ
tiin lɔ wo, mi kpɔ
tiin fɔ wo!

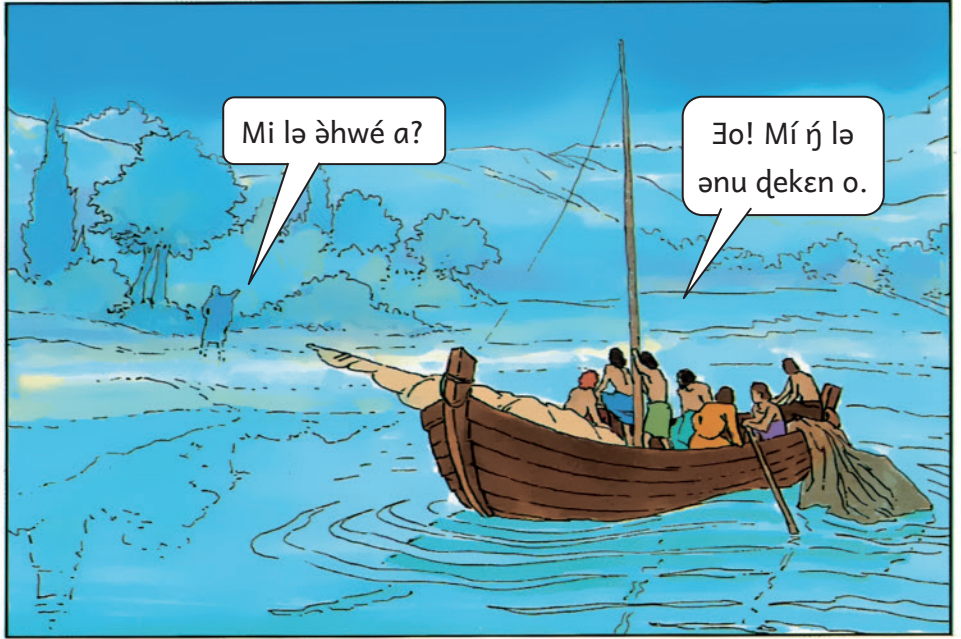

Tiin Xotɔ,
tiin Mawu!

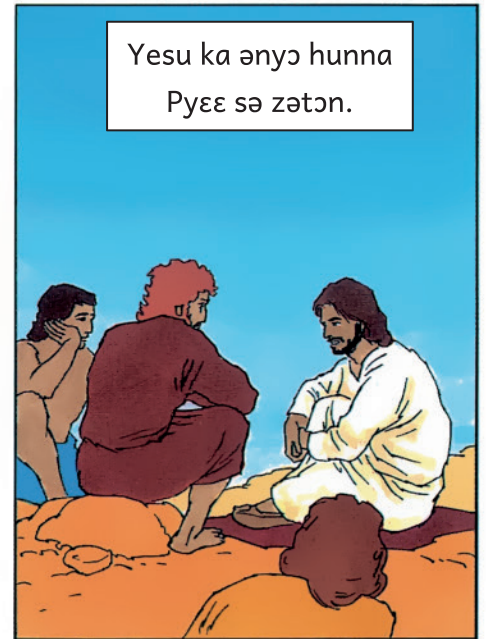
Yesu disa daki a na ye dakprɔvi wo na nkakɛ hoka, agbɛto kawivɛtakpo i kpo ε. Ye dakprɔvi dawo yi əhwé lə gbə gbedeka...

Pyee ə rən η
nya o a?

Yesu ka ənyo hunna
Pyee sə zətən.

Εε, Άxotə, ə nya
bə η rən əwo.

Ləbə nə tiin
rəngbə wo η.

Kpɔc η do!

η wə ηusən dɛ lə jɪŋkɔri kidə anyigban
ji. Mi yi dukən wo see gbə nə amə wo na
trɔzun tiin dəkprɔvi. Mi lə Mawuci nə wo
lə Dàdà, Èvia kidə Gbòngbòn Kəko ηkə mə.
Mi kpɔra wo nə wo a sə ətonu nə əsə kə η
cɔ nə mi a wo.

Mia nya bə η lə kidə mi tɛgbɛ ε
kəkə jə gbekikə əgbɛ a la vò a.

Kə i nu ənə jɔc a, wo cɔ
Yesu yi jɪŋkɔri, i a gbə
trɔ va sigbə ì nu i a, i a
dɔ kojo nə àgbətə wo
see.

Yesu yi, ye dākpr̄vi wo l̄
ət̄ k̄p̄ ε l̄ Jerizalem̄ i l̄
xo ət̄d̄. Ǝn̄ a, Gb̄ngb̄n
K̄k̄o d̄i d̄a wo ji. Mawu ət̄
Gb̄ngb̄n k̄a l̄ Yesu m̄a a
l̄ ye dākpr̄vi wo ca m̄a. Ǝ
co wo tr̄zu àgb̄to yeye i
gb̄a co wo əkunud̄ət̄o Yesu
Kriso t̄o.

Ǝku Ǝ gr̄n ət̄o
n̄a Yesu o. Mawu
nȳe co ək̄u Yesu
i nyi am̄a Ǝk̄to k̄a
d̄o Mawu ye k̄f̄u
k̄f̄u m̄a a.

Am̄a wo l̄ gr̄n ət̄o n̄a wo
taƚ, v̄d̄ a, adākpr̄vi awo
l̄ to afisyafi.

Yesu i nyi
Mawu vi a.

Wo gb̄a nu i d̄a
ənyo jrajra
wema wo m̄a.

Ǝ h̄n m̄ia ḡd̄j̄e wo
d̄a ye ƚtiran m̄a l̄
aticoga ji. Ye i d̄o, i
m̄i Ǝ gb̄a n̄n̄a àgb̄l̄
àḡd̄j̄e m̄a o, i m̄i co
m̄ia zan àgb̄l̄ k̄a nyo
Mawu ƚk̄o a.

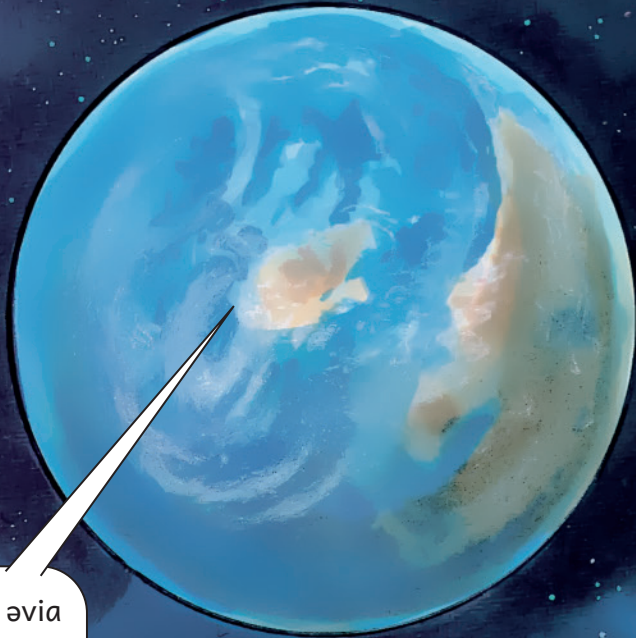
L̄a xix̄a a see m̄a a, am̄a k̄a
k̄p̄o Yesu do awo see b̄n̄o
i na xo ət̄d̄ i na hr̄n Mawu
nȳe wema. Wó d̄u n̄a k̄p̄o,
i n̄u n̄a v̄en i a s̄a d̄oƚu Yesu
ək̄u. Wó d̄a n̄o r̄n̄r̄n̄ k̄a
Mawu co d̄a ət̄j̄i m̄a n̄wo a
disa.

Enukə Mawu lə ji nə àgbètɔ
a, nyi wɔwɔ to Yesu ji.

Yesu rɔn əwɔ. Do
akpə nə ε, sən ε.

Mawu rɔn xixə a taŋ i cɔ əvia
akɔŋgo sɛ nɔ. Ɛnə a, amə kə
la xɔ ε sɛ awo ɾ ka dɪŋdɪn də
Mawu, v̀d a, wó a nɔ àgbè kidə
e kəkə sɛ yi.

MAWUNYƆ WEMA

Yesu àxolɔɔ lə Mawunyɔ wema mə. Ye i nyi wema kə amə wo hrən nə wu a. Wema bulɔmə wo lə mə. Ɛxo bratɔn kidə kawivətakpo (1500) i wo cɔ i sə ηrɔ wema hunna wo. Ɛxo bratɔn ɔka kidə kawivɔnə takpo (1900) i wo ηrɔ Mawunyɔ wema a jɔ kə. Mawunyɔ wema mə a, wo hrən nɔ àxolɔɔ arɔkpa arɔkpa wo, kə xonu də sigbə Mawu wɔ ənu lə àgbətɔ wo gbə ji mɔ a. Yesu àxolɔɔ ɔə amə kə Mawu nyi a disa nyɔ̀ngbin.

YESU ÈXOLƆƆ

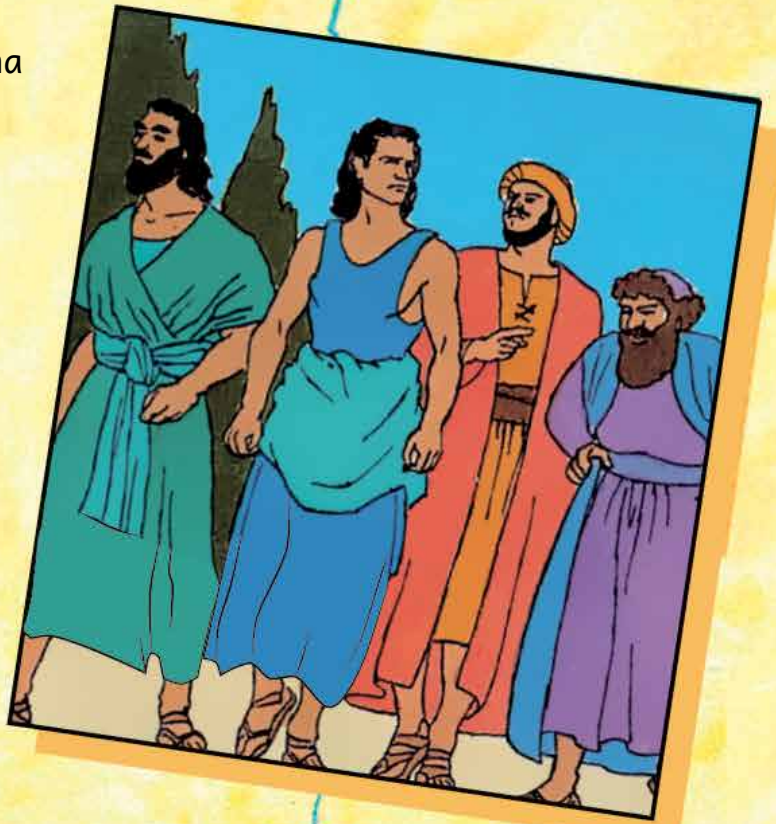
Lə Mawu nyɔ wema mə a, wema amənə i xonu də Yesu əgbə nɔnɔ ηu. Wo yɔnɔ wo bə: ‘Ɛhə nyɔɔ amənə awo, amə kə ηrɔ ɛ awo ηkɔ i wo na wo, amə awo see i nɔ àgbə lə Yesu àgàmə

1- **Matie:** Yesu ə dəkprɔvi i nyi, i wɔ ətahocantɔ y’èdɔ. Ɛ nu sigbə Yesu zan mɔ kidə Izrayelivi wo a (Jifu wo).

2- **Makə:** Ɛ kɔtɔ lə ɔkɛjɛ mə ɔɔ gəkəmə Yesu lə wɔ y’èdɔ a. Ɛ ηrɔ ənu sugbɔ də ənujɔnɔ kə Yesu wɔ awo ηu.

3- **Luka:** ODoto dɔ i ì wɔnɔ, ɔ̀ dəsi Yesu o, Luka nu sigbə Yesu zan nə mɔ kidə amə wo a. Luka ηrɔ sigbə Yesu zan nɔ kidə amə wo a.

4- **Jaan:** Yeca nyi Yesu ə dəkprɔvi, ə disa amə kə Yesu nyi a. Yesu nyi Mawu kə trɔ àgbətɔ a, i a xɔ amə wo gan lə wo gɔ̀jəjə wo mə a.

YESU YE JIJI

Mari i nyi Yesu ə nana, Gækəmə
Mari fə Yesu əfu dɛ a, ɲ dɛ àcu
dɛ gànəmə o. Ẹ gbə lə alɔji dɛ, vò
a, Mawu wə totomə dɛ bə wo jì
Yesu. Wo ɲɔ ənujiɲu hunna dɛ
xoxo gbɔxo wo a ji Yesu, Wo ɲ ji
Yesu sigbə amə ɲkuvɪ ləji ənə o.
Wo jì í lə àgbɔkpo mə dɔ toho dɛ
ɲ gbə lɛ nə ɛ lə aməjroxɔxo a o.

ENUJIŊU KẸ YESU WƆ A WO

Yesu wə ənujiɲu sùgbɔ. Lə Mawu
ɲɔ wema mə a, àgbətɔ kə i vɔ èdò
nɔ awo wu hoka. Yesu dɛ disa to
ənujiɲu hunna wo mə bə ye wə
ɲusən dɛ. Ẹ gbə jro a də alɔ amə
wo nə wo a vo.

YESU Ɛ KUKU KIDƐ YE NYƆNYƆ CO ƐKU

Nukeejɔ i Yesu ku? Ye gɔ̃mɛ lɛ Mawunɔ wema a mɛ.

Ɖoto! Amɛ wo see i wɔ nɛ ɛnuvɔɛn gɔ̃dɛsyadɛmɛ. Ɛnukɛ Mawu ɲ jɛnɔ a wo, ɛnu hunna wo i dɔ i xomɛfyɛn le e. Ɛnuvɔɛn hunna wo i nyi “àgɔ̃jɛjɛ”. Àgɔ̃jɛjɛ hunna wo i dɔ i àgbɛ̀tɔ ɲ ka tɛ gbɛ nyi Mawu ɛ̀xɔ o.

Ye i dɔ i Yesu va xixɛ a mɛ, ye i rɔn i a xɔ ɛto dɔndɔn mía gɔ̃jɛjɛ wo tɔ kpɔ ɲ gbɛ o. Ɛto dɔndɔn hunna i nyi ɛ̀ku. Ɛ̀ku kɛ Yesu ku nɛ mía a, i na i ɛmɔ hun i mía ɔ̃ka caca mɛ kidɛ Mawu. Ɛnɛ a, mía ɔ̃ka a gbɛ ɛnuvɔɛn kɛ mía wɔ awo.

Kɛ Yesu ku a, ɛ nyɔ lɛ amɛkuku wo mɛ. Mawu gbɛ na ɛ àgbɛ̀, i sɛ ɔ̃ka disa bɛ ye wugan ɛ̀ku.

Ifya a, Yesu lɛ àgbɛ̀ lɛ Mawu gbɔ. Kɛ i l'àgbɛ̀ a, ɛ co a nyi mía xɔ ɔ̃ka tɛgbɛɛ. Ɛ̀ji i a dɛ alɔ mía i mía nɔ àgbɛ̀ nɛ ɛ̀ji na jɔ Mawu.

ƉƐXO

Ɛ̀ji a nyi Mawu ɛ̀xɔ a? Ɛnuvɔɛn kɛ ɛ wɔ a wo vɛ ɛ̀nu ɛ̀wo a? Nɛ i nyi nɛ n'ɛ̀wo a, xɔ ɛ̀dɛ̀ ɛ̀la:

“Mawu xomɛ nyɔtɔ, ɛ rɔn ɲ.

Ɛ co ɛ̀viwo ɲta Yesu sɛ na.

Ɛ̀ku lɛ aticogaji nɛ ɛnuvɔɛn kɛ ɲ wɔ a wo see.

Ɛ̀ji a co ɛnuvɔɛn kɛ ɲ wɔ a wo sɛ kɛ ɲ a? Wo vɛ ɛ̀junya.

Akpɛ n'ɛ̀wo tan bɛ ɛ̀ xɔ nɛ àgɔ̃ ji i l'ɛ̀ta ɲ.

Ɛ̀jro ɲ nɛ ma nyi tɔ ɛ̀wo.

Dɛ alɔ ɲ nɛ ma nɔ àgbɛ̀ sigbɛ i jro ɛ̀wo a.

Nɔ nɛ tiin kpɛdɛka gɔ̃dɛsyadɛmɛ.

Aɛ n'ɛ̀wo bɛ ɛ̀ xɔ tiin ɔ̃ka

Ɛ̀ ɔ̃ka nɛ ɛ̀zɛ kɛ dɛ a.”

ẸWO KIDẸ YESU

Yesu ẹ̀xololọ́ ń wọ́ haḡọ o. Yesu trọ́ ẹ̀xrc nẹ́ amẹ́ sùgbọ́, ń nyi dẹdẹca dẹdẹ i í nyi i o, ẹ́ nyi i dẹ tẹgbẹẹ. Xixẹ a trọ́. Mí ń gbẹ zọn nẹ́ ẹmọ́ kidẹ́ ẹsọ́ wo o, nọmi kidẹ́ kẹtẹkẹtẹ wo o, vọ́ a, kidẹ́ ẹhun nọmi jọmẹhun. Ẹnu hunna ń nyi ẹnuḡdẹ́ nẹ́ Yesu o. Ẹ́ co a lẹ́ akpaḡeka dẹ́ n'ẹwo sigbẹ́ ì wọ́ ẹ́ gàkẹmẹ́ ì lẹ́ to Izrayelẹ́ dù a mẹ́ a ẹnẹ́. Wo ń lẹ́ kpọ́ ẹ́ o, vọ́ a, sigbẹ́ i wọḡdẹ́ dẹdẹca a i ì gbẹ́ wọḡdẹ́. Lẹ́ mía gàmẹ́ ifya ca a, ẹ́ ji a nyi ẹ̀xrc kẹ́ mía rọ́n i a ḡonẹ́ ẹto a.

Nẹ́ ẹ́ l'ẹ́ji a dẹ́si Yesu nyọ́ngbin, i la dẹ́si sigbẹ́ aa nọ́ kidẹ́ e mọ́ a, ẹnẹ́ a, ẹ́ co a wọ́ ẹnu ẹla:

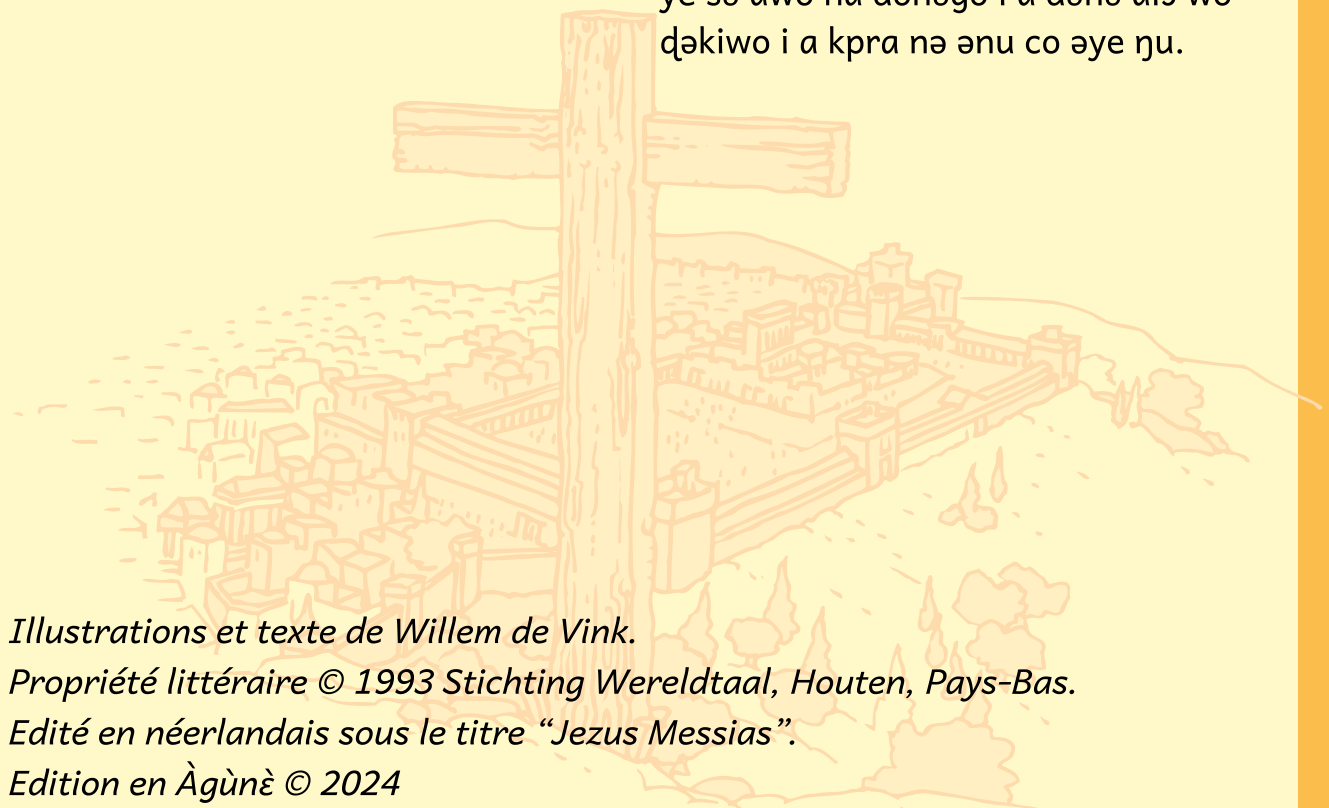
1- Tọ́ Mawu nyọ́ wema a hrẹhrẹn wọḡta.

(Nẹ́ i jro ẹwo a, ẹ́ co aa Tọ́ji co Luka wema a ji.)

2- Tọ́ dẹ́xo ji.

(Ye gọ́mẹ́ i nyi aa xonu kidẹ́ Mawu i a ḡo nẹ́ ẹto e)

3- Nu Yesu ẹ́ nyọ́ kidẹ́ Mawu nyọ́ a nẹ́ amẹ́ bu wo. Yesu ji bẹ́ amẹ́ kẹ́ xọ́ ye sẹ́ awo na donẹ́go i a dẹnẹ́ alọ́ wo ḡẹkiwo i a kpura nẹ́ ẹnu co ẹye ńu.

Illustrations et texte de Willem de Vink.

Propriété littéraire © 1993 Stichting Wereldtaal, Houten, Pays-Bas.

Edité en néerlandais sous le titre "Jezus Messias".

Edition en Àgùnẹ́ © 2024

Tous droits de traduction, de reproduction et d'adaptation réservés pour tous pays.

Digital copyright under the terms of the Creative Commons BY-SA license

e-mail : jmpbk.app@gmail.com

<https://www.jesuss Messiahcomicmedia.com/Benin>

